82 18
4010

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

MIROSLAV KRALJEVIĆ: AUTOPORTRET

OBITELJ

2. LIPNJA 1935. BROJ 22.

JOVELU ADEPE:

GRANA JORGOVANA

(Nastavak)

KRONIKA VELIKIH I MALIH

3.

Nada je došla k svojoj baki Ivani Bogdanićki s velikom granom jorgovana. Otkinula je najcvjetniju granu, prije nego je pošla, i još je poškropila cvijeće vodom, samo da što svježije stigne.

Znala je Nada, kako će joj baka jorgovan prinijeti pred kratkovidne oči i okretati granu i svu je ogledati, pa onda bilo što prigovoriti.

Jer baka Bogdanička nije bila od onih dobrih bakica, o kakvima svagda pripovijedaju pripovijetke. Ona nije unučadi pričala priča, niti je plela čarapa sjedeći u zapećku na velikom stolcu. Ne! Baka Bogdanička nije sebe ni dala nazivati „bakicom" ili možda čak „bakom". Ta joj se hrvatska riječ činila grubom i neotesanom. Još se više ljutila na srpsku riječ „stara - majka". Jer: „Vrag je star!" — U nučad je baku Ivanu Bogdanićku zvala „grosa", ili pravo rečeno, izmicali su, da je zovu i da joj dodu suviše često.

Bogdanička je bila živa, pokretna starica, koja se neprestano vrzla po kući i po susjedstvu. A bila je strašno nepovjerljiva, jer joj se kratkovidnoj pričinjalo, da svatko licem, ustima i očima nešto namiguje njojzi u prkos.

„Ljubim ruku!" pozdravila je Nada ulazeći ponešto plaho.

„Ljubi, ako hoćeš i nogu!" mrgodila se stara Bogdanička, pa upitala: „Koja si?"

„Nada sam, a donosim granu jorgovana i pozdrav od tate i mame!"

„Valjda od m a m e i tate. U moje su bar vrijeme gospođe imale prednost pred gospodom i uvijek se prvo reklo mama, a onda tata."

„Ali moj tata je vaš sin, pa sam mislila..."

„Ne škubi se na me i ne mudruj! Sada je ionako f e m i n i z a m pobrkao staro poštovanje žene. I ti si feministkinja. Sjećam se, da si čitala nekakvu knjigu, koja se zvala: „Feminist".

„Ah to je jedan roman iz Knjižnice Dobrih Romana. Dajte, pročitajte ga, pa ćete vidjeti, kako ima vrlo idealnog feminizma."

„Koješta feminizam! A što to držiš u ruci?"

Nada je bez riječi pružila baki granu jorgovana.

I upravo kako je Nada očekivala, baka je jorgovan prinijela sasvim blizu očima.

Ali dogodilo se, što Nada nije predviđala. Grana je bila ukrašena kapima vode, pa je starica smočila nos. Trgnula je zato granu i počela grditi:

„To si ti namjerice smočila! Sad se smiješ?... To je poštovanje mladeži prema starijima!"

„Ali bakice," prestrašila se Nada. I još se većma prepala, kad je izgovorila riječ „bakice" umjesto „grosa". Učutjela je od neprilike.

„Šutiš? I pravo je, da šutiš!"

Stara je Bogdanička odbacila granu jorgovana od sebe.

Nada nije znala, što da učini. Bi li pustila jorgovan na tlima, da jadan uvene, ili bi ga digla i odnijela odavle?

„Dakle šta?" javila se najzad stara Bogdanička.

„Moja mama zna, da volite...," započela je Nada, pa se smela, jer je osjetila, kako je nespretno započela. „Moja mama misli, da biste možda htjeli malo promjene u hrani i kuhanju, pa vam šalje knjigu: D o m a ć i v a u k u h i n j i od Cezner-Andrićke."

„Aha! To mislite, da je prava lektira za mene? Kuharica?"

„U toj malenoj knjizi ima valjda petstotina prokušanih recepata. U mjesec i po dana čitava je prva naklada te knjige razgrabljena. Znači, da je knjiga došla u dobar čas. A i jeftina je, pa je lako svatko nabavi..."

„Nije skupa, veliš?"

„Samo deset dinara..."

„Dakle se moja snaha nije suviše istrošila svojim darom svekrvi?" primetnula je stara Bogdanička, pa je segnula rukom, da dohvati knjigu „Domaćica u kuhinji".

I knjigu je starica prinesla sasvim k očima, pa već malo bolje volje primijetila:

„Valjda nijesi nakvasila i knjigu, da smočim nos? Ha?"

Nada nije rekla ništa. I šta bi? Ali nekako joj je olakšalo, kada je vidjela na bakinom licu smiješak. Ali taj smiješak dolazio je odatle, što je bila rasklopila „Domaćicu u kuhinji" i počela čitati redom jela — sve bolje za boljim. U ustima joj se počela kupiti slina. Čak je malo cmoknula i jezikom.

Onda se toliko udobrovoljila, da se sjetila i jadne grane jorgovana, što ju je prije odbacila, pa joj se smilovala:

„Nado! Sad se valjda jorgovan ocijedio. Digni granu, pa je stavi u neku vazu. A drugi se put ne igraj sa staricom."

„Nijeste vi još starica... Koliko još života i živahnosti ima u vama..."

„Mogla bih ja još da oborim tvoju mamu, kržljavku... Uvijek je moja snaha bila takva slabunjava... Govorila sam ja to svome sinu, tvome ocu... Ali da!... I tu je bila po srijedi grana jorgovana."

„Kakva grana jorgovana?" požurila se upitati Nada, ali baka nije htjela ništa pripovijedati. Rekla je samo:

„Nije pristojno biti znatiželjan..."

(Nastavit će se.)

Godišnja pretplata za najljepši dječji mjesečnik

„MALU MLADOST"

stoji samo 10 dinara!

ZANIMLJIVOSTI

JE LI VAM POZNATO?

1. **Ko je bio Sodoma?**
2. **Što znači „filozof"?**
3. **Kad je živio Rubens?**
4. **U koju rijeku utječe Ruhr?**
5. **Kakve su boje Samojedi?**
6. **Što je bio, a što je sada — Saturn?**
7. **Da li je pogrešno pisati „kršljav"?**

ODGOVORI NA PITANJA IZ BR. 21.

1. Boljševički grb je krvavo crveno polje, na njemu zvijezda i u njoj čekić i srp. Zapravo bi umjesto čekića morao biti neki fabrički stroj, a mjesto srpa traktor, jer ti starinski staleški znakovi obrtnika i seljaka zaista nikako ne pristaju onima, koji traže proletarizaciju svih ljudi, a industrijalizaciju sve proizvodnje i poljoprivrede.

2. Dinamit je eksplozivna supstancija, sastavljena od nitroglicerina i neutralne tvari, redovito silicijske.

3. Benvenuto Cellini bio je znameniti talijanski kipar, koji se rodio g. 1500., a umro g. 1571.

4. Cavour, slavni borac za ujedinjenje Italije, živio je od g. 1810. do g. 1861.

5. Riječ „kolektivan" znači skupan, zajednički.

6. Semiramida, legendarna kraljica Asiraca i Babilonaca, koja je prema tradiciji utemeljila grad Babilon, dala je u njemu podignuti i t. zv. viseće vrtove, koji su se ubrajali među sedam čudoviš a staroga vijeka.

7. Uran je sedmi planet, koji kruži oko svemira. Sedamdeset puta veći je od naše Zemlje. Otkriven je godine 1781.

***

Muhin dan. Pred nekoliko godina u Japanu je uveden t. zv. muhin dan. Toga dana i malo i veliko u Japanu lovi muhe i nosi ih na policiju, gdje za njih dobivaju nagradu. To je uspješna borba s muhama!

Selo slijepaca. U Turskoj postoji jedno selo sa sedam tisuća slijepih stanovnika.

Oko 300 **ženskih pilota** imade u Engleskoj.

Naši iseljenici. U Sjevernoj Americi ima do 500 tisuća naših ljudi, a u Južnoj Americi oko 200 tisuća!

Kako se utjeruje porez? U Afganistanu je vlada izdala naredbu, po kojoj se mladi par ne smije vjenčati prije, nego donese službeno uvjerenje, da je platio porez.

Katolička Crkva danas ima 321.000 svećenika. Od tih je 257.000 svjetovnih svećenika, a 64.000 redovnika.

Za naše pretplatnike stoji

Papinijev „GOG"

samo 20 Din mjesto knjižarske cijene 40 Din, a isto tako i

Barclayn „RUŽARIJ"

samo 20 Din mjesto 30 Din, ako te prekrasne knjige naručite kod naše Uprave.

27246

OBITELJ ILUSTROVANI TJEDNIK

U ZAGREBU 2. LIPNJA 1935

IMAMO NOVOG MLADOG BISKUPA

Kad je ravno prije godinu dana sve nas katolike Hrvate obradovala vijest, koja je stigla iz Vatikana, da je hrvatskome metropoliti, nadbiskupu zagrebačkom, imenovan budući nasljednik u osobi mladog 36-godišnjeg svećenika dra Alojzija Stepinca, sadašnjeg nadbiskupa koadjutora zagrebačkog, ne znam, da li je bilo veće opće iznenađenje nad mladošću novog nadbiskupa ili veselje nad neobično sretnim izborom, kojim je posve jasno ravnala Božja Providnost. A evo u iste dane nakon godinu dana proživljavamo posve sličnu radost i posve slično iznenađenje i iz Vatikana stiže opet vijest, da je novim senjsko-modruškim biskupom imenovan i opet mlad svećenik, koji je sa 38 godina života doživio tu veliku čast, da uđe u hrvatski Episkopat i da bude jedan od stupova Crkve među Hrvatima u sadašnjosti i još više u budućnosti. To je dr Viktor Burić, tajnik pređašnjega biskupa, čije je on kratko natpastirsko djelovanje iz najbliže blizine pratio te će ga on sada nastaviti jednako vjerno i požrtvovno, ali daj Bože, bar dvadeseterostruko duže.

DR VIKTOR BURIĆ,
novi senjsko-modruški biskup

Novi senjsko-modruški biskup je za svu našu javnost posve nova osobnost, za koju se dosad ništa nije čulo, ništa nije znalo. Značajno je, da Sveta Stolica otkriva evo već u drugom slučaju baš među najmlađim hrvatskim svećenstvom takve osobe, koje u najvećoj povučenosti i skromnosti izvršuju svoje svećeničko zvanje, te ih iz tog zatišja naglo izdiže na najvišu crkvenu čast i vlast. Vidi se, da nad Crkvom bdije Vječno Oko, koje otkriva i ono, što je običnom ljudskom oku skriveno i što će — izdignuto na vidjelo — zasjati najdivnijim sjajem i obasjati svu okolinu. I naš mladi zagrebački nadbiskup koadjutor i novi senjsko-modruški biskup izdižu se u životu katoličke Crkve među Hrvatima kao dvije nove snage, koje će biti kadre izvesti velika i nada sve teška djela katoličke obnove.

Bio sam prošle jeseni svjedok posljednjega slavlja, što ga je pređašnji senjsko-modruški biskup dr Ivan Starčević doživio među svojim vjernicima. Bilo je to na euharistijskom kongresu u Drežniku na Kordunu. Divno je bilo ono slavlje. Divno i nezaboravno. Ali nitko nije slutio, da tim biskup Starčević, komu se dobrota i svetost zrcalila s lica, završuje svoje pastirske pohode i da će prije, nego prođu dva mjeseca, poći na put, odakle nema više povratka. Još manje je tko tada slutio, da će drugi put, kad bude trebalo nastaviti pastirske pohode među vjernicima senjsko-modruške biskupije, na tim pohodima doći nov biskup u osobi tadanjeg biskupova tajnika, koji se skromno krio iza svog biskupa i brižno se skrbio za sve, što je biskupu bilo na putu potrebno, počevši od izbora hrane, koji za bolježljivog biskupa nije bio baš lagan, pa sve do liturgijskih potrepština biskupskog ceremonijala.

Što nitko nije slutio, to se eto odlukom Božje Providnosti dogodilo. Biskup Starčević zamijenio je teški biskupski teret zasluženom nagradom u vječnosti, a njegov pratilac i pomoćnik postaje njegov nasljednik, prima po određenju Vrhovnog Poglavara Kršćanstva biskupski štap u ruke i nastupa svoj teški, trnoviti apostolski put, na kojem će ga pratiti ljubav sviju odanih sinova katoličke Crkve.

Teška proživljavamo vremena. No ne zavaravamo se pustom nadom, da ne bi mogla doći još i teža. Teža i za Crkvu i za njene pripadnike, a najteža za njene poglavare. I baš zato u lanjskom imenovanju mladog zagrebačkog nadbiskupa koadjutora dra Stepinca i sad u ovom imenovanju mladog senjsko-modruškog biskupa dra Burića vidimo jasan znak, da se učvršćuju i u našim stranama bedemi, koji će biti kadri, da Crkvu Kristovu zaštite i od najjačih budućih nasrtaja njenih neprijatelja. I pozdravljajući novog senjsko-modruškog biskupa i radujući se njegovu imenovanju pridružujemo želji za dugo i sretno njegovo biskupovanje molitvu: »Daj nam, Bože, još ovakvih biskupa!«

DR JOSIP ANDRIĆ

LOŠE STRANE HRVATSKE DRUŠTVENOSTI

Teško bismo na svijetu našli zemlju, u kojoj su ljudi gostoljubiviji od Hrvata. Nije tome dugo, što je neki stranac rekao, da je takvu gostoljubivost, kakvu pokazuju Hrvati, našao još samo u Africi. Ako dođu gosti u hrvatsku kuću, uznemiri se sva obitelj i sva družina. Odmah lože oganj u ognjištu, ako već otprije ne gori. Kokoši se raskokodaču po dvorištu, jer odmah tkogod juri za pilićima, da ih polovi i ispeče za goste.

Lijepo je čuvati stare dobre običaje. No ovdje ćemo spomenuti zle strane hrvatske društvenosti, jer je u ovim teškim i ozbiljnim vremenima prikladan čas, da se i o tome govori.

Zacijelo je prva i glavna loša pojava hrvatske društvenosti prevelika mjera pića, što ga gosti popiju na gozbi. Domaćin misli, da ne bi bio dobar domaćin, kad ne bi silio svojih gostiju, neka piju što više. Pri tom pomahnitaju više puta svi. Ulove gosta, koji ne će piti, za ruke pa mu liju silom vino iz čaše u usta. Lako se dogodi, da sva gozba sa svim veseljem bude prava muka za gosta, ako on ne može mnogo pojesti ni popiti.

Čim malo udari vino u glavu gostima, već tkogod ustaje, da izreče zdravicu. Katkada profesionalni nazdravičari muče cijelo društvo svojim zdravicama. Ako su pripiti, neprestance ponavljaju isto, samo malo drugačijim riječima. Svaki čas dižu čašu u čije zdravlje i sile goste, da ispiju čaše do dna.

Zacijelo je pijanačka društvenost najgora u sjevernijim hrvatskim krajevima počevši od Međimurja dalje na jug. U primorskim se mjestima zacijelo gosti ne opijaju tako ludo, jer su ljudi oko Sredozemnoga Mora umjereniji.

U novije se vrijeme čini, da hrvatski seljaci ne piju toliko kao prije. Kako je poradi novih gospodarskih prilika u svijetu prestala velika trgovina vinom, jer tuđe zemlje slabo kupuju naše vino, stali su u sjevernim hrvatskim krajevima imućniji gospodari krčiti vinograde. Preskupo je plaćati obrađivanje. Budući da seljaci nemaju novaca, ne opijaju se. Posljedica je toga, da je u malim kajkavskim mjestima propalo dosta krčama u posljednjih nekoliko godina. Možda nešto jenja opijanje na gozbama i častima kod srednjega staleža, ali se još uvijek pije mnogo na imendanima i drugim kućnim slavama kod školovanih ljudi i kod imućnijih građana po malim mjestima. Jedan je dio starije hrvatske inteligencije bio uzgojen u nazdravičarskome duhu, pa se ljudima pijana društvenost tako uvukla u dušu, da ne znaju ni pomisliti na kakvo drugo veselje. Jeste li naprilíku opazili na različnim zabavama, priredbama, javnim predavanjima, kako se prodaje piće i kako se još prije početka priredbe muškarci zabiju negdje na kraju dvorane u hrpu i piju. Još kakav govornik govori s pozornice, i tiho je u dvorani, ali negdje odzada s kraja dvorane pište staklenke soda-vode, što je točе u čašu s vinom. Kad se ljudi ponapiju, onda iz ovoga kuta jedni pjevaju jednu pjesmu, a iz drugoga kuta drugi pjevaju drugu pjesmu. Kad već vino jako udari u glavu, onda se gosti natječu, tko će koga natpiti i natpjevati. Da se to događa, kriva je dosta i ta nevolja, što se kod različnih javnih priredaba računa na dobitak od prodaje pića. Tako je u interesu društva, koje priređuje zabavu, da gosti što više potroše za piće. Katkada u tu svrhu terorizira goste na fini način i posluga, jer se neprestance pazi, nije li koja vinska staklenka prazna. Ako je gdje vino pri kraju, već posluga nosi novu staklenku vina.

Kada u toplo doba godine kreću iz Zagreba izletnički željeznički vlakovi u mala provincijalna mjesta, glavna je briga u malome mjestu, koji će gostioničar primamiti goste. Ako gosti stignu željeznicom ujutru, napiju se već do podne. Većina ih ni ne vidi mjesto, u koje su stigli.

U novije se vrijeme i to popravlja. Rekli bismo, da mlađi muški svijet ne pokazuje više tolike volje za piće. I mlađa hrvatska studentska generacija na sveučilištu ne pije više kao negdašnje generacije studenata.

S druge strane pijana društvenost potpuno rastače različne kulturne liberalne hrvatske organizacije, koje se sada sasvim razvodnjuju i guše u općoj propasti evropskoga liberalizma.

Nadajmo se boljim vremenima i što se tiče hrvatske društvenosti! Ne treba odmah započeti kakav veliki socijalni boj za prohibiciju, ali klonimo se barbarskoga opijanja na različnim privatnim i javnim društvenim sastancima. Ta kod Hrvata je alkoholičarska društvenost postala sistemom, takvim sistemom, da to postaje opće socijalno zlo, s kojim se moramo boriti.

JOSIP ZIDARIĆ

Slika lijevo:

DVOR ENGLESKOG VISOKOGA KOMESARA ZA PALESTINU NA JUŽNOJ STRANI JERUSALEMA

Otkako je iza svjetskog rata Sveta Zemlja potpala pod Englesku, predstavlja njenu vlast u tim krajevima visoki komesar, kojega imenuje engleska vlada. On stoluje u Jerusalemu, gdje mu je izvan grada južno od cedronske doline sagrađen dvor, koji se već izdaleka ističe svojom bjelinom. Vidjet će ga i naši ovogodišnji hodočasnici, kad sa Maslinske gore ili s tornja sionske bazilike budu promatrali panoramu Jerusalema i okolice. **Foto „Obitelj"**

Izvorna novela

KIŠA

Zemlja se sušila kao suza na suncu. Ispucala od žestoka žara poput srca, u kojemu gori požar do bezumlja grozničavog očekivanja. Svaki je klas tako vruće molio ma i najmanji crni oblačić:

»Daj, iskreni srebro po poljima!... Barem malo rose prospi po našim vlatima!...«

Nebo je ostalo bešćutno i škrto... A zemlja i klasovi umirali su i nestajali svakog dana. Izgledalo je: zemlja će se osušiti i zauvijek postati kamen, koji u sebe ne prima guste nizove sjemenja. A stari je gazda Martin pognut obilazio polje i njegove su suzne oči milovale svaki klas, svaku ispucanu grudu zemlje. Njemu se činilo, da i on sa svojim poljem umire i vene. I svakog je dana bivao sve slabiji i slabiji. Svakog je dana postajao sve žući i žući. Kao njegovo klasje!...

Nije gazda Martin oskudijevao — ni u čemu. Vrijedne ruke njegove žene vezle su lijepe marame, a za njima su se otimale ljepotice u gradu. Ali je gazda Martinu bilo žao njegova polja. Žena ga je tješila, molila ga srdačno, da se preda sudbini, ali on ne sluša njezine riječi. Uzme štap, natuče veliki slamnati šešir i ide u polje. A sunce peče, kao da hvata čovjeka ognjenim, užarenim prstima. A kora puca na drveću, blago dašćući leži u sjeni. I tkogod može, sakriva se od ognja nebeskoga, a gazda Martin ide kroz polje i krvava srca gleda one klasove. Nekad bi znao nadviti se nad nekoliko vlati htijući ih zaštititi od sunca. A onda bi bespomoćno pogledao u nebo i tužno spustio glavu. Sušio se gazda Martin, sušio sa svojom zemljom i žitom. Sušio se i žutio, mlohavio i propadao, dok jednog dana nije umoran pao na ležaj.

Žena je dovela liječnika. Prepisao mu je neke lijekove — i mir. Gazda se Martin bolno nasmiješio, mahnuo rukom, a svoj pogled skrenuo na provehlo, klonulo žito. I tako je ležao bez prekida, sa očima uprtim u svoje polje. Gledajući svoje usjeve, kako ih oganj nebeski žeže, osjećao je, da sunce ispija i njegove zjene. A one su uistinu bivale sve tamnije i tamnije, umornije i umornije, dok se jednog dana nisu zaklopile. Zaklopile su se baš u času, kad su se dvije ruke u kasnoj ljetnoj noći zaustavile u radu. Nešto ih pritisnulo teško kao zemlja, i one su same spustile vezivo. A tad ih je nešto odvelo u sobu, gdje se gasio jedan život. I tada su suze, bespomoćne suze kvasile njihove dlanove. Kvasile ih sve gorče i gorče, što su krupnije padale suze s neba.

»Umro je gazda Martin, umro, a eto, napolju pada kiša. Njegovo će polje oživjeti. Njegovo će uspravno klasje sve jače i jače bujati, a on ne će toga vidjeti.«

Kiša je sve snažnije i snažnije padala. Kao da je sipala guste cjelove na tužne, osamljene klasove. Kao da ih je ljubila majčinskom ljubavlju. Kao da je nebo proplakalo obilnim, iskrenim plačem nad bijedom osušenih poljâ. Padala je, padala je kiša... I čulo se, kako se zemlja njome opaja... Opaja do pijanstva, opaja, do bezumlja, opaja do utaživanja, koje ne poznaje granica...

A gazda je Martin ležao nepomično. On nije čuo taj blagoslov s neba, za kojim je tako dugo venuo, za kojim je čeznuo svakom kapi svoje krvi, svakim drhtajem svoje duše. Ležao je nepomičan, a na njegovo su lice padale suze. Padale su tužno kao suze žutih voštanica. Tada odjednom opazi žena, kako su zatreperile njegove trepavice. Je li to zbilja ili joj se to možda pričinilo gledajući ga suznim očima?«

Žena je obrisala suze i piljila netremice u starčevo lice. A malo kasnije, kad je kiša najsnažnije pljuštila, otvorile su se uistinu umorne zjene. Sirov dah natopljene zemlje osvježavao je sve više njegovo obamrlo lice.

»Živ je!... Živ je!...« oteo se nečujan, ali beskrajno radostan uzvik u srcu žene.

Podizao je, podizao je svoju glavu... U snazi, koja je sve više u njemu rasla, ustao je polako na čudo svoje žene. Ustao, zaogrnuo se i izašao napolje. Na kišu... Ženino srce nije znalo, bi li ga vratilo ili se radovalo u beskrajnoj sreći. Njeno su lice obasjale blistave suze radosnice.

A gazda je Martin kleknuo na zemlju, da se pokloni blagoslovu s neba. Osjećao je, kako se zajedno sa žitom i zemljom vraća davnoj životnoj snazi. Osjećao, kako u njegove žile ulazi jakost i život, kao u njegove klasove i u njegovu zemlju. Tada je raskrilio ruke i rasklopio dlanove prema kiši, prinio ih usnama i ljubio na njima krupne, srebrne kapi. Ljubio ih nježno, kao što usne dječaka ljube perje ranjene ptice. I tad su mu usne u suznoj, beskrajnoj radosti šaputale:

»Srebrnjaci, srebrnjaci padaju s neba!...«

JERONIM KORNER

DRUGOVI, DOSTA, SUVIŠE SMO PILI

Drugovi, dosta! Odgurnite čaše,
Život se ovaj iz prikrajka ruga,
Srca se ovdje nepoznatog plaše,
Vinom se za tren tek zalije tuga.

Na ovom stolu prljavom i žutom,
Gdje sitost drijema ko gojazna žena,
Gdje glupost skrivaš gospodskim kaputom,
Kud li nas vodi ove noći sjena?

Glave su naše umorne i sive,
I srca smiraj i istinu traže,
A duše, koje kroz sumračja žive,
Površnom svirkom samo se razdraže!

Al' mir je dalek... daleke su staze,
Što pravim putem istinski nas vode,
I tek, kad duše sve obmane zgaze,
Vidici svijetla života se rode!

No mrak — dok vlažan po čelu nam plazi
I salom bludi prva violina,
Tmora nam podlim smijehom srca gazi
I mjesto sreće pruža čašu vina!

Drugovi, dosta! Odgurnite čaše,
Život se ovaj iz prikrajka ruga,
Srca se ovdje nepoznatog plaše,
Vinom se za tren tek zalije tuga!

ANTE JAKŠIĆ

ROMAN — Napisao NIKOLAJ S. LJESKOV — Preveo JOSIP CVRTILA — Ilustrovao KAMILO RUŽIČKA *(Nastavak)*

JEDANAESTA GLAVA

Možete, milostivi gospodari, zamisliti, koliko sam se morao ustrašiti pred takvim divom! Odakle se smogao taj tihi starčić sa zapovjedničkom silom? I kako je to moj Lev u tom trenutku bio spreman da umre te mi glave nije mogao podići, a opet u isto vrijeme nosi svežanj drva!

Brže sam skočio s drveta i zabacio sablju s uzicom na leđa. Za svaki sam slučaj otkinuo zdravu

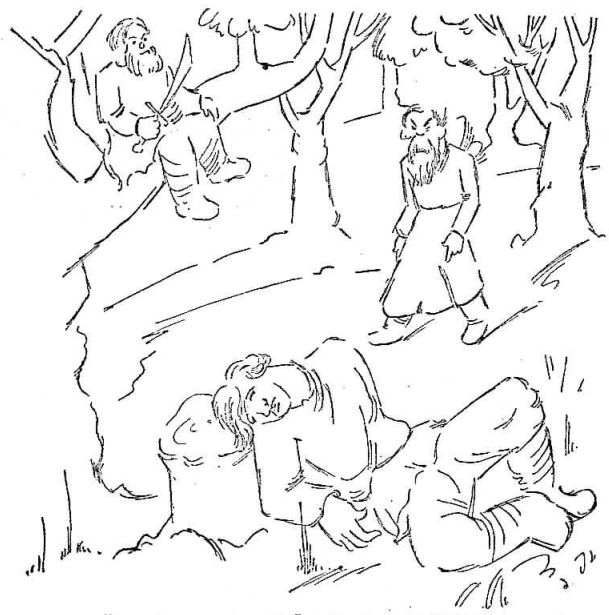

„BRŽE SAM SKOČIO S DRVETA..."

i što pouzdaniju mladicu, pa za njima! I uskoro ih stignem te vidim: starac ide naprijed, i doista je onakav, kakvim se meni u prvom času pokazao. Malen je i grbav, a bradica mu sa strane pokrita pahuljicama bijelima poput pjene od sapuna. Za njim ide moj Levontije. Bodro staje tragom u trag njegove noge. I gleda na me, ali ma koliko sam ga nagovarao i dirao rukama, on se nije obazirao na to, već sve kao da je u snu išao.

Tada sam potrčao na stranu staračcu pa kažem:

»Dobročestivi čovječe!«

A on se odaziva:

»Što bi ti?«

»Kamo nas ti vodiš?«

»Ja«, reče, »nikoga nikud ne vodim, »sve Gospod vodi.«

I s tim se riječima najednom zaustavio. Vidim, da je pred nama niska stijena s kapijom, a u toj su načinjena mala vrata. Na ta je vrata starčić počeo kucati te zove:

»Brate Mirone! O, brate Mirone!«

A odanle drski glas odgovara otresito:

»Opet si se noću doklatio! Noćuj u šumi! Ne puštam!«

No starčić se opet dao na molenje pa ljubazno prosi:

»Pusti, brate!«

Onaj drznik najednom otvori vrata. I vidim ja, u tog čovjeka baš onakva kapica, kao što u starca, ali je surov i presurov neotesanac. I još nije starčić uspio ni da nogu prenese preko praga, već ga je onaj tako udario te malo što se nije srušio. Taj govori:

»Spasio te Bog, moj brate, za tvoju uslugu.«

»Gospode!« pomišljam. »Brate moj, kamo li smo to dospjeli!« I najednom kao da me munja obasjala i porazila.

»Spasitelju premilosrdni,« dosjećao se ja, »nije li to Pamva bezgnjevni! Ta bolje bi bilo,« mislim, »da smo među drvećem u šumi poginuli i da smo zvijeri ili razbojnicima zašli u brlog, nego li njemu pod krov.«

I tek što nas je uveo u nekakav mali sobičak i upalio svijeću od žuta voska, odmah sam se dosjetio, da smo mi zbilja u šumskoj pustinjačkoj kolibici. Ne mogavši se više strpjeti, kažem:

»Oprosti, bogobojazni čovječe, ja te molim: dolikuje li se, da ostanem s drugom ovdje, kamo si nas doveo?«

A on odgovori:

»Gospodnja je sva zemlja i blagosloveni svi živući! Lezi pa spavaj.«

»Ne! Dopusti,« kažem, »da ti se otkrijem. Mi smo starovjerci.«

»Svi smo«, veli, »udovi jednog tijela Hristova! On će sabrati sve nas!«

I potom nas odvede u kutić. Tu je na podu bila načinjena slaba posteljica od rogoza. Kod uzglavlja joj drvena oblica slamicom prekrivena. Obojici nam je opet rekao:

»Spavajte!«

I što dakle? Levontije se moj kao poslušan dječak odmah povalio. A ja čuvajući svoju bojazan kažem:

»Oprosti, čovječe Božji, još jednom da te pitam . . .«

On odgovori:

»Čemu pitati? Bog zna sve.«

»Ne! Reci mi,« kažem, »kako ti je ime?«

A on baš kao da mu nije bilo po volji odgovarati pjevuckajući na bapski način odgovori:

»Zovu me zvatkom, a nazivaju patkom.« I s tim pustim riječima uljeze u nekakvo malo skrovište tijesno poput drvena lijesa. No iza stijenke onaj drski drug najednom vikne:

»Vatre ne smiješ paliti, zapalit ćeš ćeliju. Iz knjige se možeš danju namoliti, a sad se moli u tmini!«

»Ne ću,« odgovara, »brate Mirone, ne ću! Spasio te Bog!«

I udunuo svijeću.

Ja šapćem:

»Oče! Ko se to tebi tako otresito grozi?«

A on odgovara:

»Ovo je slugančić moj, Miron... Dobar čovjek! On pazi na me.«

»No, dabome,« mislim, »to je anakoret Pamva! Niko to nije drugi već on — i bez zavisti, i bez gnjeva! Eto ti nevolje! Otkrio nas je i sad će nas truležem zaraziti kao gangrena tijelo. Preostaje samo to, da sjutra u ranu zoru odnesem Levontija odavle. Pobjeći ćemo otuda tako, da on ne će ni znati, gdje smo bili.« Držeći se tog plana odlučio sam, da ne ću spavati. Pazit ću na prvo svitanje, kad ću probuditi dječaka i pobjeći s njim.

A da ne bih usnuo i prespavao, ležim i govorim »Vjeruju«, kako se govori po starome. I kako jedamput izmolim, odmah dodajem: »Ovu vjeru apostolsku, ovu vjeru katoličku, ovu vjeru vasiljensku utvrdi.« Pa opet počinjem. Ne znam, koliko sam puta izgovorio taj »Vjeruju«, a starčac sve moli u svom lijesu. I odanle, kroz pukotine među daskama, kao da se vidi svjetlost. Vidim, kako se on klanja. Potom najednom kao da se čuo razgovor, a takav... sasvim neobjašnjiv. Kao da je Levontije ušao k starcu i oni govore o vjeri, ali bez riječi. Nego tako gledaju jedan drugoga i razumiju se. To mi se dugo prikazivalo — ja sam već i »Vjeruju« zaboravio govoriti — i slušam. Starac kao da govori dječaku: »Pođi — očisti se!« A taj odgovara: »I očistit ću se.« I sad vam ne ću reći, da li je sve to bilo u snu ili ne u snu, no ja sam dugo još potom spavao. I naposljetku budim se pa vidim: jutro je, sasvim svijetlo. A onaj starac, naš domaćin anakoret, sjedi i drvenom iglom likov opančić bode na koljenima. Počeo sam ga promatrati.

Ah, kako je krasan! Ah, kako je duhovan! Upravo kao da sjedi anđeo preda mnom pa opanke plete, da se svijetu objavi prostim.

Gledam ja njega i vidim, da me on promatra i smiješi se pa govori:

»Dosta se, Marko, spavalo — treba na djelo da bi se ustajalo.«

Ja se odazivam:

»A kakvo je, Bogom ljubljeni mužu, moje djelo? Ili, znadeš li ti sve?«

»Znam,« odgovori, »znam! Ne kreće se čovjek na dalek put, ako ne polazi za poslom! Svi, brate, svi traže put Gospodnji. Pomogao Gospod smirenju tvojemu, pomogao!«

»Kakvo to,« kažem, »sveti čovječe, moje smirenje? Ti si smiren. A kakvo je moje smirenje u ispraznosti!«

A on odgovori:

»Ah, ne, brate! Ne, ja nijesam smiren. Velik sam ja drznik! Ja želim časti u nebeskom carstvu...« I najednom, spoznavši taj prestupak, složi ručice i nalik na malo dijete zaplače:

»Gospode,« moli se, »ne razgnjevi se na me radi takve izopačenosti volje. Pošalji me u najdonji pakao. Naredi demonima, da me muče, kako sam toga dostojan!«

»No,« mislim, »nije — slava Bogu! — to nije Pamva, pronicavi anakoret, već je to naprosto neki starac povrijeđena uma.« Prosudio sam tako po tomu, jer ko bi se sa zdravom pameću odricao nebeskoga carstva i molio, da ga Gospod pošalje demonima na mučenje? Takve želje kroz vas život svoj nijesam čuo. Držeći ono bezumljem, odvratih se od starčeva plača smatrajući potonji đavolskim maslom. Ali naposljetku dosjetih se: A što ja to ležim? Doba je ustajanju. Uto najednom vidim, otvaraju se vrata i ulazi moj Levontije. Na nj sam zaboravio upravo sasvim. I kako je on ušao, baci se starcu k nogama i govori:

»Ja sam, oče, sve dovršio. Sad blagoslovi!«

A starac ga pogledao pa odgovara:

»Mir tebi! Počini...«

A moj dječak, vidim, opet se poklonio njemu do zemlje i otišao. Anakoret je ponovo počeo plesti svoj opančić.

Tada sam odmah skočio pa mislim:

»Ne, poći ću da što prije uzmem Levu i utečem odavle bez obaziranja!« I potom uđem u malu sjenicu pa vidim, kako moj dječak leži tamo na klupi od daske i bez uzglavlja. Leži naleđaške, a ručice je složio na grudima.

Ja, da mu se ne pokažem zabrinutim, glasno upitah:

»Ne znaš li ti, gdje bih mogao zagrabiti vode, da umijem lice?« A šaptom prišapnem:

»Bogom te živim zaklinjem, pođimo što prije odavle.«

Ali pogledam ga bolje. Vidim, Leva ne diše... Otišao je!... Umr'o!

Od sada može svatko fotografirati

s novim fotoaparatom

KODAK BABY-BROWNIE

Cijena Din 75·—

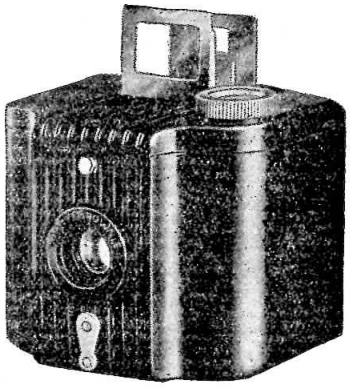

Solidan, lijep i dobar aparat. Upotrebljavajte za taj aparat uvijek Kodak filmove.

TREĆE HRVATSKO HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU

bit će velik kulturni događaj za sve nas Hrvate, jer će za tog hodočašća biti blagoslovljen

hrvatski oltar bl. Nikole Tavelića,

jerusalemskog mučenika, Hrvata-franjevca iz Šibenika. Taj oltar podižu svojim prinosima Hrvati katolici iz sviju naših krajeva, te je to **prvo naše narodno svetište u Svetoj Zemlji.** — Zato treba, da se ovom rako važnom hodočašću pridruži što veći broj hodočasnika iz sviju naših krajeva, da uzveličaju to naše narodno slavlje u Jerusalemu.

Odlazak iz Zagreba 12. srpnja, povratak 8. kolovoza

Pohodit će se i Grčka i Egipat, a

Zadržavanje u Svetoj Zemlji 15 dana

Cijena za II. raz. 9500 Din, za III. raz. 7800 Din

Prijave prima do 15. lipnja

U P R A V A „O B I T E L J I"

Zatulio sam glasom ne svojim:

»Pamva! Oče Pamva — ti si ubio mog dječaka!«

A Pamva je tihano izašao na prag i govori s radošću:

»Odletio je naš Leva!«

Mene obuze jad.

»Da,« odgovaram kroz suze, »on je odletio! Ti si dušu iz njega, kao goluba iz krletke, ispustio!« I bacivši se k nogama umrloga stenjao sam i plakao do večera, kad su iz manastirića došli kalуđeri. Spremili su njegove moći, položili ih u lijes i ponijeli. Jer se on ovog jutra, dok sam ja lijenština spavao, sjedinio s crkvom.

Ni riječi više ne rekoh ocu Pamvi, a i što bih mogao da mu kažem? Okosni se na nj — on će te blagosloviti; odgurni ga — on će ti se do zemlje pokloniti. Neodoljiv je taj čovjek s takvim smirenjem! Čega li da se on ustraši, kad moli, da dođe u sam pakao. Ne, nijesam se ja njega uzalud bojao i drhtao, da će on trulež unijeti u nas, kao gangrena u tijelo. On će i sve demone svojom spokojnošću rastjerati iz pakla, ili će ih obratiti Bogu! Oni će početi da ga muče, a on će prositi: »Ježće trzajte! Jer ja sam toga dostojan!« Ne, ne! Takvog pokoja ne će izdržati ni sotona. On će o njemu sve ruke izubijati, nokte će izderati, i ostat će nemoćan pred Stvoriteljem, koji je sazdao takvu ljubav. I postidjet će se pred Njim . . .

Tako sam ja u sebi riješio, da je taj starac s opančićem stvoren paklu na propast! I ovu noć lutajući po šumi, ne znam, radi čega ne stizavam dalje, već sve mislim:

»Kako se on to moli? Na kakav način? I po kakvim knjigama?«

I sjećam se. Nijesam u njega vidio nikakve slike osim križa od prutića svezanih likom. A nijesam vidio ni debelih knjiga.

»Gospode!« usuđujem se prosuđivati. »Ako su samo dva takva čovjeka u crkvi, tada smo mi propali. Jer je ovaj sav ljubavlju zanesen.«

I sve sam ja o njemu mislio te mislio, i najednom pred jutrom počeo žeđati, da ga vidim pa makar minutu prije odlaska odavle.

I tek što sam ja to pomislio, najednom opet čujem onakvo isto praskanje. A otac Pamva opet izlazi sa sjekirom i svežnjem drva pa govori:

»Čemu oklijevati? Požuri se da Babilon gradiš.«

Meni je ta riječ bila veoma gorka i ja rekoh:

»A zašto me, starče, takvom riječi koriš? Nikakvog ja Babilona ne gradim. I klonim se od gada babilonskoga.«

A on odgovara:

»Što je Babilon? Stup uznošenja. Ne uznosi se pravednošću, jer će se Anđeo udaljiti.«

Ja kažem:

»Oče, znaš li, po kakvu poslu idem?«

Pa mu ispričah svu našu nevolju. A on sve slušao, slušao, pa odgovorio:

»Anđeo je tih! Anđeo je krotak! U što mu kaže Gospod — u to se i odijeva. Što mu naredi — to on učini. To je Anđeo! On živi u duši čovječjoj zapečaćen ispraznom mudrošću. Ali ljubav krši pečat . . .«

I vidim u taj čas, kako se on udaljuje od mene. Očiju ne mogu odvratiti od njega. Nijesam se mogao savladati, te sam pao na zemlju i poklonio se za njim. Podignem lice i vidim — njega više nema. Zašao je za drveće ili . . . Gospod znao, kamo se djeo.

Tada sam počeo prebirati u pameti njegove riječi, što li znače: Anđeo živi u duši, ali je zapečaćen, a ljubav će ga osloboditi! Pa najednom pomislim: »A što, ako je on sam Anđeo, pa mu je Bog naredio, da mi se u drugom liku javi! Umrijet ću ja kao Levontije.« Odgonetnuvši to, ja, ne sjećam se ni sam, na kakvom to panju, preplovim preko rječice. Udarim u bijeg. Pobjegao sam bez oduška šezdeset vrsta sve u strahu misleći, nijesam li to Anđela vidio. I najednom ulazim u neko selo. Nalazim tu izografa Sevastjana. Odmah smo se o svemu dogovorili pa uglavili, da ćemo već sjutra putovati. Ali sporazumjeli smo se hladno i putovali još hladnije. Jedno radi toga, što je Sevastjan bio čovjek zamišljen. A još više radi toga, što ja nijesam više bio isti. Živio je u mojoj duši anakoret Pamva. Usta su mi šaptala riječi proroka Izaije, da je »duh Božji u nozdrvama čovjeka ovoga«.

(Nastavit će se.)

U svakoj kući treba da se nađe prekrasni roman Knjižnice Dobrih Romana:

»OBITELJ VOJVODE HRVOJA«

Napisao ga je poznati hrvatski književnik Narcis Jenko. Izišao u 2 knjige. — Sveukupna cijena 60 dinara, uvezano 80 dinara. — Naručuje se kod Uprave „Obitelji", Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21

STOTA GODIŠNJICA JEDNOG VELIKOG PAPE

Kad je u ljetu g. 1914. buknuo svjetski rat, nitko nad tom nesrećom kulturne Evrope nije osjetio veću bol, nego tadašnji Namjesnik Kristov Papa Pijo X. Starac u osamdesetoj godini života, koji je upravljajući katoličkom Crkvom slutio, koliko će dragocjenih ljudskih žrtava stajati taj silni pokolj, nije mogao da od tuge i žalosti preživi tu katastrofu čovječanstva, te je već dvadesetak dana nakon početka svjetskoga rata ostavio ovu suznu dolinu i preselio se u vječnost. Njegovo vladanje obilježeno je znatnim događajima u Crkvi. Prema vani je težak udarac bila zloglasna rastava Crkve i države g. 1905., a prema unutra je odlučan čin Pape Pija X. bila osuda modernizma enciklikom »Pascendi Domini gregis« g. 1907. Znatne su njegove reforme bile u duhovnom životu (svagdanja sv. pričest), u liturgijskom životu (uređenje crkvenog pjevanja), u crkvenom pravu (za njegova doba je započet rad na novom crkvenom zakoniku dovršenom g. 1917.), u izobrazbi svećenstva itd. A sam Papa Pijo X. odlikovao se velikom pobožnošću i pravim svetim životom, te se mnogo radi na tom, da bude proglašen blaženim. U nizu novodobih Papa on zauzima posebno mjesto i ima posebno značenje nesamo za samu Crkvu nego i za cijelo kulturno čovječanstvo, pa cijeli katolički svijet u ove dane, kad se (2. lipnja) navršuje stota godišnjica njegova rođenja, s pijetetom obnavlja njegovu uspomenu.

PAPA PIJO X.

NADBISKUP U KOLIBI

Talijanska štampa donijela je pred nekoliko dana niz članaka jednog sjeveroameričkog novinara, koji se nedavno vratio s puta po Mehiku, o strahovitim progonima katoličke crkve i teškom položaju mehičkih katolika. Spomenuti novinar proputovao je Mehiko u društvu svećenika, koji su se potajno vratili iz progonstva, da usprkos opasnosti života vrše duhovnu pastvu među svojim narodom.

»U 15 mehičkih država ne trpe katoličkog svećenika. U glavnom gradu Mehika, koji ima milijun i po stanovnika, samo 25 svećenika ima pravo vršiti duhovnu pastvu. Djecu sili vlada u bezbožničke škole, proti kojima se sad ovdje sad ondje diže narod. Kad sam napuštao Mehiko, vladale su bune u 12 saveznih država, ali nigdje nijesu učestvovali biskupi ili svećenici. Narod sam oružjem u ruci vodi borbu za vjersku slobodu i kršćanski uzgoj svoje djece.«

Zorno opisuje spomenuti novinar svoj posjet kod jednog nadbiskupa, na kojega je glavu bila raspisana velika novčana nagrada. Taj je nadbiskup usprkos opasnosti života vršio svoju nadpastirsku službu odjeven čas u seljaka, čas u pastira, čas u Indijanca. Novinara je primio u malenoj kolibi, u kojoj nije bilo niti jednog vjerskog znaka. »Siromašno odjeven poput najbjednijeg seljaka primio me je taj nadbiskup, koga sam spoznao tek onda, kad si je nataknuo biskupski prsten. Pokazao mi je mjesto, gdje je sakrivao sveto posuđe. Konačno mi je otkrio također mjesto, gdje je čuvao Presv. Oltarski Sakramenat. Kakva katedrala! Kakva nadbiskupska palača! Nehotice sam pomislio na štalicu u Betlehemu i na katakombe. Kako li sam bio sretan, kad sam nekoliko dana kasnije rano ujutro, dok su još spavali žandari i vojnici, mogao prisustvovati sv. misi, kod koje je za svećenike bilo posvećeno 12 mladića. Nikad nije u Mehiku bilo toliko svećeničkih zvanja kao danas, kad biti svećenik znači svagdašnju smrtnu opasnost. Pitao sam, na koji se način mladići pripravljuju za to sveto zvanje. Mladi momci idu na posao kao ratari i vani na poljima, svaki put u drugom kraju, uče i slušaju tumačenja svećenika, koji je došao ne zna se otkud i otišao ne zna se kamo. Među tim mladićima imade mnogo sinova bogatih roditelja, koji su već posjećivali sveučilišta u Sjedinjenim Državama. Sve žrtvuju, ništa ne traže, već nestrpljivo čekaju da pođu na rad, koji ih čeka i zove, a koji će zacijelo svršiti skorom smrću.«

S.

VJEŽBA U SAVRŠENOM ŽIVOTU

Vježba je od velikog značaja u odgoju i samoodgoju. Po njoj su mnogi velikani postigli zamjernu veličinu, kojoj se mi danas divimo. Među takve velikane ide i glasoviti učenjak Benjamin Franklin. Franklin je htio da postane krepostan i postavio je pred svoje oči neke kreposti, u kojima se odlučio dnevno vježbati, jer je bio uvjeren, da će po njima postići savršenstvo zemaljskog življenja. Evo kreposti, u kojima se Franklin vježbao:

1. Šutnja: ne reci nego ono, što znaš, da će biti korisno i tebi i drugima; čuvaj se prostih govora.

2. Red: neka svaka stvar u tvojoj kući bude na svome mjestu, i svaki tvoj posao neka počinje u određeno vrijeme.

3. Odlučnost: budi odlučan da izvedeš ono, što si dužan i učini bez otezanja, što si odlučio.

4. Štedljivost: ne troši ništa, što nije potrebito tebi ili korisno tvome bližnjemu, t. j. ne troši ništa uludo.

5. Vrijeme: ne gubi vremena, već budi uvijek zaposlen nečim korisnim.

6. Iskrenost: ne služi se uvijenim doskočicama. Tvoje zabave neka su nevine i iskrene, a s njima neka se i tvoj razgovor uvijek potpuno slaže.

7. Pravednost: ne štetuj nikome ni zlim djelima ni propuštanjem da učiniš dobro, kada možeš.

8. Umjerenost: čuvaj se srdžbe, ne vrijeđaj se radi nepravda, koje ti drugi nanose; sve opraštaj radi Boga.

9. Mirnoća: nikada se ne uznemiruj, pa ni onda, kada ti se što nenadana dogodi.

10. Čistoća: čuvaj se nečistih misli i djela, jer time gubiš jakost, škodiš duši i tijelu i lako možeš saći s uma, a ujedno sramotiš i sebe i drugoga.

11. Poniznost: nasljeduj u svemu svoga uzvišenoga učitelja Isusa!

Koliko je danas velikih ljudi, kao što je bio Benjamin Franklin, koji se vježbaju u ovako velikim krepostima? Jesmo li i mi poput njega?

SA PASTIRSKIM ŠTAPOM PO TUROPOLJU

Sa biskupskim pastirskim štapom došao je preuz. gosp. nadbiskup-koadjutor dr Alojzije Stepinac kao pastir dobri među svoje stado, svoj dobri seljački narod. I toga svog seljačkog sina budućeg duhovnog poglavara našeg naroda, što sjedi na nadbiskupskoj stolici zagrebačkoj — toj našoj najstarijoj metropoli — pozdravilo je zeleno Turopolje oduševljeno i pobožno. U blagom mjesecu Kraljice svibnja došao je on kao marni sijač, da u proljeću ranom posije zlatno Kristovo sjeme u duši našoj, da ono kasnije nikne moćno i dozrije za žetvu. Od sela do sela, od raspela do raspela, od župe do župe, sve od najskromnije kolibice okićene zelenilom i svetačkim slikama i okađene tamjanom — sve ga je pozdravljalo i čekalo svečano i radosno, zvona su brujala i bruje blagdanski kroz cijelu ravan, uranjaju u srebropjene valove savske, što teče rubom Turopolja svečano ko zvuci Mihanovićeve himne, u zelene dubine Odre rijeke u zelenu ravan razlitu kao jezero, i uzdižu se kao tamjan na blage sirotinjske humke kravarskih gorica. Bijela golubinja sela okićena klečeći očekuju svog duhovnog pastira, da ga pozdrave u svojoj sredini i da mu otvore svoje srce. U slavlju ga dočekuju i ispraćuju sa suzom. A Božje sunce i mirisna rosna proljetna kišica ko blagoslov obasjava i mete sve staze, kud su utisnute njegove stope. Zato su svečano i blago pozdravila preuzvišenog nadbiskupa stara zvona Vukovinske Majke Božje. — U četvrtak (16. svibnja) u predvečerje sipila je topla, plodna kišica, ali unatoč tomu potpuno je uspio svečani doček; zelenjeli su se slavoluci, šarenile vezene, šarene seljačke nošnje, župne vatrogasne čete bile su paradno poređane, konjički banderiji, pjevačka društva, bratovštine, more oduševljenog naroda — sve je to uzbuđeno očekivalo preuzvišenog. Došao je, tih i blag, da ostane kratko vrijeme s nama i krene s pastirskim svojim štapom dalje među svoje vjernike.

Stj. D.

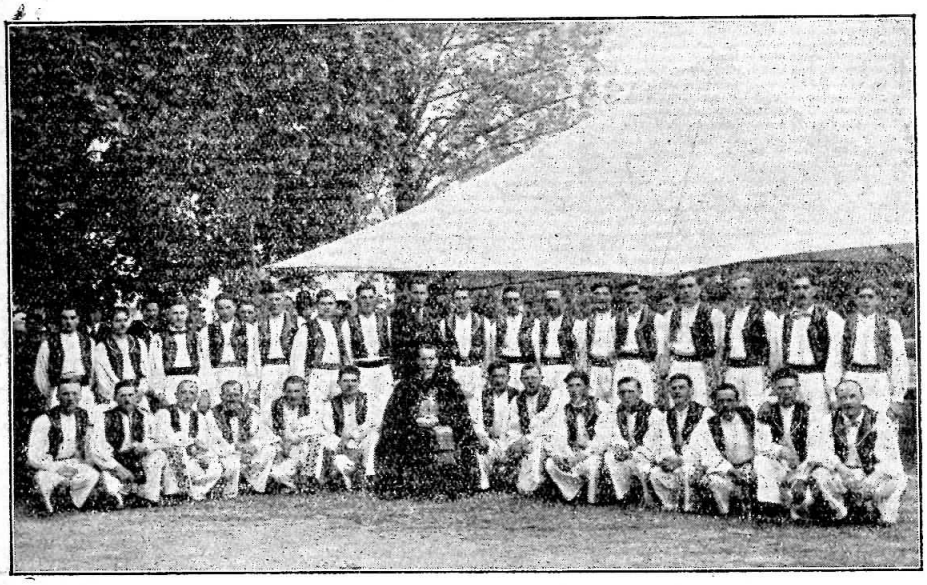

Slika lijevo:
NADBISKUP KOADJUTOR DR ALOJZIJE STEPINAC
među seljacima, članovima Hrvatskog seljačkog pjevačkog društva „Radić" iz Stupnika

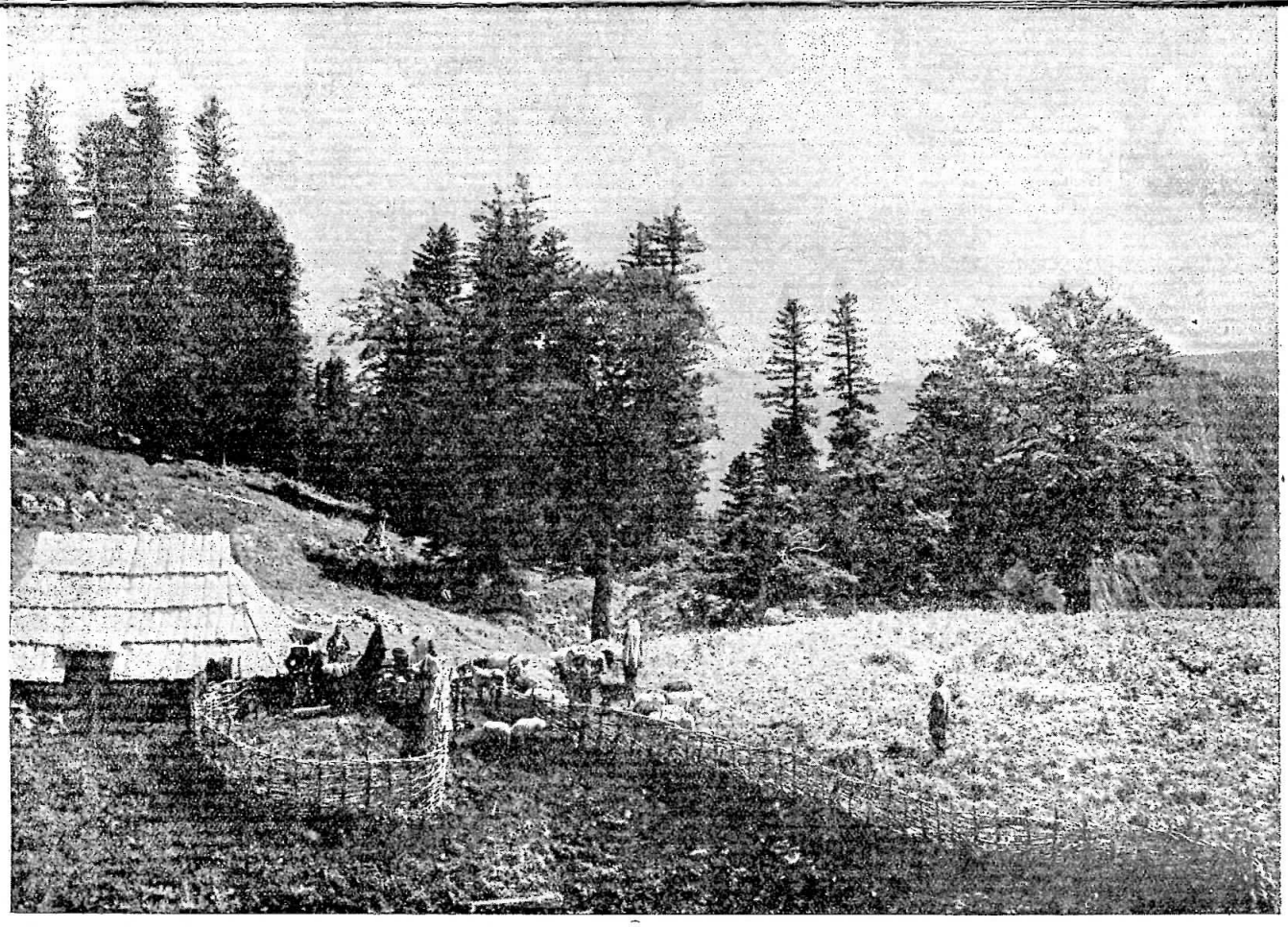

OVČJI TOR NA VRATNICAMA U VELEBITU — Foto D. Paulic

ODJECI

(SESTRI † MARIJI)

1.

Odjekuju zvuci zvona i glazba njihova dodiruje srce. Glazba je to mračne seoske večeri, kad jedno drhtavo svijetlo treperi u daljini kao znak radosti, koja dolazi. Koračaju usnulim cestama umorni putnici, i nada se cakli u njihovim očima. Drhtavo svijetlo u daljini dovikuje, da još nije noć i da još ima bjeline, koja će umiti paćenički izborana lica. Ima svijetla i sunca, ima i radosnih titraja u muklome zvuku zvona, koje tugom zvoni rastuženom srcu. Nebo je plavo i zvijezde se raskošno blješte i smiješak djevojačkog lica ublažuje ranu neiscjeljivu. Zaboravi čovjek na tugu i u tome času presahnu mu suze. U tome času — čovjek je sretan.

2.

Proljeće je u nama. Huji u našoj krvi pjesmom grijeha. Proljeće pleše u našim sjenama i cakli se vatrom ljubavi i mladosti.

Proljeće je u nama i oko nas. U pogledima djevojaka, u pokretima gipkih, mladih tijelâ — pleše proljeće.

U osmijehu crnih brazda na pospanim njivama, u talasima rijeke, u treptanju sunčanoga sjaja — krije se proljeće.

Mladost je proljeće. Svi su osmijesi molitve duše i sve su suze ganuće sretnih trenutaka.

Lepršaju latice i pupovi pucaju od jedrine. Škrope kišice i pjesma se rasipa cestom; poplo-čuje ju vatrom uzbuđene duše, i grije krvlju srca. Zanosna se trza duša, zanosno se ruka pregiba na zagrljaj i šapuće o ljubavi. Proljeće je ljubav. Ljubav je proljeće . . .

3.

Zaboravljeni osmijesi opet se povraćaju nakon mnogih životnih ozbiljnosti. Zapuštena ljubav opet uskrisuje i podiže se kao zvjerka, koja je prospavala zimu u dupljini šumskoga drveta. Odmorena noga opet se povraća na stare staze i opet je stari zanos ispunjava ritmom plesa. I život je takav: jedni odlaze, umorni, iscrpeni, a drugi dolaze i unose novu snagu u dane kolutanja, oluja i orkana. I cvijeće cvate zato, da zamiriše i svene. Ali sjeme ostaje i novo proljeće dolazi i opet se sve povraća.

4.

Vijori se kosa plava na vjetru! Ej, pusto sjećanje! Dan je tih i zvono muklo ječi.

Crna se povorka tromo pomiče za bijelim lijesom. I cvijeće je danas tužno i čaške su pognule plave. Djevojka je mlada mrtva i njena usta ne će više progovoriti.

Skrušeno usne šapuću, tuga se lije sa njih:

Oprosti mi, sestro Marijo, ja sam te ostavio u samoći i odlutao na sunčane drumove, a ti si jecala. Jecala si gorko, i rane su te jako bolile.

Sada je svemu kraj.

Tek sada — kad te nema, ja znadem, koliko sam izgubio.

IVO D. BALENTOVIĆ

Izvorna novela

SA NJEGOVA PUTA . . .

On je imao tamo u selu umornu i bolesnu sestru učiteljicu, koja je iz dana u dan slaba i željna mira i odmora poučavala djecu, samo da barem ocu i majci bude dobro, da ne ostanu gladni. Otac joj je prije imao malenu trgovačku radnju — dućančić, radio je, dok je mogao, a kada je ostario i previše se zadužio radi školovanja svoga sina, zatvorio je dućanska vrata i otišao sa ženom svojoj kćeri, da kod nje žive. Ali kakav je to bio život! Na maloj učiteljskoj plati živjelo je njih četvero, strahom su gledali u budućnost i bojali su se, da se tko ne razboli i ne umre, jer ga ne bi imali ni čime sahraniti. Antun se vrlo dobro sjeća, kako je jednom bio pozvan iz grada, u kojem se školovao i u kojem je gladovao, da dođe kući, jer mu je sestra vrlo bolesna, a doktori su na preglednoj komisiji ustanovili, da ima tuberkulozu i da joj više nema spasa. O kako je bio mučan i težak taj Antunov susret s majkom u polumračnoj sobi, gdje je na bijelom krevetu ležala njegova sestra; blijeda, zamišljenih očiju, s uprtim pogledom nekuda u daljinu. Antun je ušao u sobu i prišao krevetu, sestra ga je zagrlila i vrlo mu se obradovala.

»Kako si, Eva?« rekao je on.

»O, hvala Bogu, samo kad si došo! Tako sam te rado čekala. Nisam mislila, da ćeš sigurno doći, ali sam neprestano na tebe mislila. Ti si, je li, došao da me vidiš?«

On je sjeo pored nje na stolac i gledao ju je usiljenim osmijehom:

»Je li ti bolje?« rekao je kao izvan sebe.

Ona se nasmijala.

»Ne znam. Teško mi je dihati. A ovako mi baš nije teško. Ali ja se nadam, da će mi biti sigurno bolje i sad, kad nastanu samo ljepši dani i kad dođeš iz škole na ferije, ići ćemo u polje i na kanal, da se kupamo. Je li, da ćeš ići sa mnom?«

»Hoću!«

Ona ga je pomilovala po obrazu:

»Trebalo bi ti već i drugo odijelo.«

»Dobro je još i ovo.«

»Kupit ću ti na otplatu, samo dok se malo pridignem, ići ćemo zajedno u grad, pa ćeš si izbirnuti onakvo, koje ti se najviše dopada. Ne boj se, dok sam ja živa, dotle će i za tebe biti.«

On je gledao njeno mršavo upalo lice i pomilovao je pogledom njene suhe, žute i umorne ruke i steglo ga je tako nešto teško na dnu grudi, da je htio zaridati i nekuda pobjeći. I došla mu je misao: eto, za nju je vezana i moja i majčina i očeva egzistencija, svi su naši pogledi uprti u nju, svi se uzdamo u njen zalogaj hljeba i baš je ona bolesna i baš su njoj doktori rekli, da ima tuberkulozu i da više ne će ozdraviti. Majka joj nije rekla to mišljenje doktora, nije smjela, a i od same sebe ga je skrivala i gledala je u njega kao u svoju propast i u propast svih nas. Antun je mislio, kako bi ipak dobro bilo, kada bi mogao samo maturu položiti, pa dobiti makar kakvo namještenje, samo da se imaju makar kuda skloniti, ako se dogodi kakva nesreća. A kada je ustao i stao na kućna vrata, prišla mu je majka kao zalutala sjenka i sažalno ga je pogledala:

»Vidiš je!?«

Antun je gledao bezizražajno:

»Vidim.«

»Šta ćemo . . . pomisli . . .«

On je slegao ramenima.

Ona se naslonila na dovratak:

»Kuda li ćemo i šta li ćemo. Pomisli samo, nemamo baš ništa. Jedino to, što je ona dobivala, to je i naše. I ako umre, kuda ćemo se sklonuti . . . šta će biti s tobom, tko će te pomoći? Ah, kako bih voljela, da sam ja mjesto nje bolesna, pa da i umrem, samo da je ona zdrava, pa da barem vama bude dobro. Vidiš, otac je već star i nije za nikakav rad. I zar da ide pod staru glavu prositi? O, sveta Marijo, Majko Božja, pogledaj na nas i ne zaboravi nas!«

Sagnula je glavu i na prstima je prišla k Evinom krevetu. On je stajao kao ukopan na vratima i gledao je, kako otac cijepa drva i kako ih slaže. On je već sijed, ima plave blage oči i brižan je oko kućnoga posla.

No Antunu se učinilo sve vrlo smiješnim i nije mogao da shvati, da li je to zbilja ili samo kakav san. I kada mu je ponovo pao pogled na očevo lice, došla mu je misao: Zar je zbilja moguće, da će ona uskoro umrijeti i da će otac biti bačen na ulicu! I onda se sjetio nasmijanih i gojaznih lica, koje je sreo u gradu, sjetio se njihova raspojasanog i obijesnog smijeha, vidio je njihova rumena i zdrava lica i bi mu nekako sve smiješno i neistinito. Koliko li je on puta zastao na ulici zamišljen i pitao se: zašto sam baš ja bačen u taj mukotrpan život i zašto se baš meni sve to mora dogoditi. Eto, ona mu je kolegica pričala, kako oni imaju auto, fina kola, konje i lijepa bijela kuštrava pseta i kako će kupiti veliku vilu; a šta će on imati? Ona će imati auto, a Antun s majkom i ocem ne će imati ni kruha! Nasmijao se i zaklimao glavom. On tu više nije htio da misli o kakvoj logici, niti je htio da koga za to sve krivi. — Čovjek si, savij kičmu i vuci svoja kola, ali budi čovjek! I sjetio se, kako je jedan prijatelj na sva usta grdio svoju majku, što mu ne da novaca da ide nedjeljom na utakmice, i kako joj je govorio, da ona više nije savremena i ne shvaća duh vremena! A Antun je mislio: kako bi bio zadovoljan, da barem može kao drugi đak imati pristojan stan i da može učiti! Ali ko se na to osvrtao i tko je o tome vodio brigu! Ha . . . ha . . . ha . . .!

Ali kada se zašarenilo proljeće i kada su procvjetale voćke i kada je sunce sjelo na kućni prag, izašla je Eva iz sobe i duboko udahnula svježi zrak i iz dana u dan je zdravila. Pisala je bratu, kako se već dobro osjeća i za mjesec će dana opet možda moći među svoju djecu. Pisala mu je, kako je molila devetnicu i kako ju je jedino Majka Božja uslišala. Kada je Antun dobio to pismo, išao je dugo po parku uzbuđen i čisto preporođen i nešto se u njemu toplo diglo i opet

se i na dnu njega probudilo sunce proljeća. I uvidio je svu laž i namještenost svojih površnih drugova, koji bi mu se smijali, kada bi im priznao, da u njemu ipak živi Bog i da je jedino On mogao da vrati zdravlje Evi! No ferije su došle, Antun je položio maturu, a kada je pun poleta htio da dobije namještenje, na svakom su mu koraku govorili, da je sve popunjeno i da ima previše školovanih ljudi, No on nije klonuo, niti je očajavao. Osjećao je negdje u nutrini duše, da će ga Onaj, koji ga je dosada vodio kroz provalije, i ovaj put prevesti preko te nove provalije i on u to nije ni posumnjao, toliko je u to bio uvjeren. On je osjećao, da je netko bio stalno uz njega, da ga je vodio, ali on toga svog suputnika nije nikada vidio, niti ga je gdje susreo. U najtežem času, kada je mislio, da su mu svi izgledi na bolju budućnost jalovi i da ne će moći nastaviti studije, dobio je pismo od uredništva jednog časopisa, u kojem mu je urednik pisao, da mu opiše sebe i da dadne informacije. Antun je izlio u pismu pred tim čovjekom, kojega nikad nije vidio, svu svoju dušu, a da ni sam nije znao, zašto. Vidio je, da mu je bilo lakše na srcu i da je ostao ipak čovjek, iako je opisao svoj položaj, koji je zapao u mrak i težinu neizvjesnosti. Njemu nije laskalo urednikovo pismo, u kojem ga je hvalio, da su mu pjesme vrlo dobre, da ima talenta i da ga čeka budućnost. Antun se već davno pomirio s tom svojom slavnom i sjajnom budućnošću. Ali kada je mislio, da će i dalje ostati na teret sestri i kada se već i stidio izaći na ulicu, da ga svijet vidi, urednik mu je pisao, da će se za njega postarati da uzmogne dalje studirati, da će mu se pribaviti hrana gdjegod kod časnih sestara i da u početku školske godine dođe u Zagreb. Koliko li se puta čovjek sasvim preporodi i koliko li ga puta obasja radost, kada vidi, da iz mrtvila ustajalosti može dalje poći putem bolje budućnosti.

Majka se obradovala i nije gotovo vjerovala, da može biti tako prijatnih i brižnih ljudi, koji mogu s drugim saosjećati, a sestra je već unaprijed sva vesela govorila, kako će to biti lijepo, kad jednom njen brat postane profesor. I rekla mu je:

»Znaš i sam, koliko dobijam plaće i kako živimo, ali ću ti dati svakog mjeseca dvjesta dinara, da možeš naći stan.«

A on je bio time vrlo zadovoljan, nije ništa govorio, jer nije znao, kako bi joj se za sve to zahvalio. Dugo je on znao s večeri sjediti i misliti i preturati po svojoj prošlosti. I pitao se, ko ga je opet preveo preko mračne provalije i zašto ga je opet obasjala nada, kada je znao tako jasno, da više ne može iz materijalnih razloga studirati. Zašto se to dogodilo i što time zapravo taj nepoznati hoće!

I što se približavao dan polaska, on je bio miran i hladnokrvan i gledao je u budućnost nekim nerazumijevanjem, kao da mu ništa nije jasno. A kada su počeli da mu spremaju košulje, maramice i gaće, on nije mogao da shvati ono pravo i istinito značenje. Sestra je išla s njime u grad i uzela mu na otplatu crno odijelo, jedino odijelo, koje je Antun zavolio i u kojem je izgledao kao i drugi ljudi, koji su studirali. Kada je odlazio, majka je plakala i smijala se, sestra je bila vesela, jer je mislila, da će joj brat biti ipak nešto i da će jednom ipak postati čovjek. No, Antun ih je mirno gledao i činilo mu se sve strano i nepoznato. Pitao se, kuda on to ide i zašto se to dešava!...

... Kada je našao u gradu stan sa još jednim kolegom, počeo je s mnogo volje da uči i da se sprema. Onaj mrak, što mu se slegao na srce, polagano je nestajao i on je postajao veseo i radostan. Ali često je puta mislio: kako li ću se odužiti sestri za ovo odijelo, koje mu je s toliko ljubavi i dobrohotnosti kupila! To mu je odijelo bilo sve, što je imao, to mu je bio sav imetak i u njemu se osjećao kao pristojan čovjek, u njemu je rado zalazio među kolege.

Opet je bio pun poleta i volje za životom, opet je on pisao pjesme i novele o vrijednosti, a i smislu života i gledao je optimizmom u svoju budućnost. Dani su prolazili, život je tekao, a on sobom nije donosio u Antunovu životu velikih promjena. On je privikao na svoje siromaštvo i zato se i nerado družio sa ljudima, koji su visoko dizali nos i koji su imali za svaku prigodu drugo novo i fino odijelo. Ali kada se jednog jutra probudio i ustao da se obuče, prozor je bio širom otvoren, a odijela mu nije bilo na stolu. Okrenuo se kolegi:

»Jesi mi možda kudgod metnuo odijelo.«

»Nisam.«

»Pa gdje je?«

»Kako? Pa zar nije tu?«

»Tu je bilo na stolu.«

»Na stolu? Onda ga je sigurno neko noćas odnio.«

Pod prozorom su našli bačenu Antunovu legitimaciju.

Kolega je začuđeno pogledao Antuna:

»No, pa šta će sad? To je nešto.«

»Hm, ništa, nek nosi!«

»Pa kako si tako hladnokrvan? Ja bih vikao i cijelu bih kuću digao u zrak!«

»Kada je taj spao na to jedino moje odijelo, i kada nigdje nije u cijelom Zagrebu mogao drugo ukrasti, zaista mi ga je žao! To nije krađa, to je nešto gore i podlije! Uostalom nek nosi! Tu nema čovjek što da misli i što da se ljuti! Od mene je došao da uzme, koji više ništa nemam, to je za njega sramota... Hm, zaista je meni žao toga čovjeka! Da je došao i iskao, dao bih mu ga, a ovako ja ne znam, što bih mislio!«

Antun se nasmijao i sjetio se svoje sestre, koja mu je kupila to odijelo, i zagledao se u pod i nasmijao:

»Zaista je čudno vrijeme, kad već i sirotinju kradu!«

ANTE JAKŠIĆ

KULTURA

Film

„ZLATNI OTOK" U FILMU

Škot Robert Louis Stevenson je klasik pustolovnih romana, punih romantike, koja privlači i drži u napetosti. Rodio se g. 1850., a umro je g. 1894. Napisao je čitav niz uspjelih djela, koja su mu raznijela slavu širom svijeta. Njegov roman »Zlatni otok« preveden je i na hrvatski jezik, a izdala ga je Knjižnica Dobrih Romana. Za kratko je vrijeme taj roman omilio našoj mladeži, ali ga i stariji rado čitaju u časovima odmora. Sada je taj vrlo zanimljivi roman snimila za film znamenita firma Metro Goldwin Mayer... Negdje na bezimenom otoku Polinezije zakopano je bajoslovno blago gusara, nagomilano kroz stoljeća morskim pljačkama. Četa odvažnih ljudi s planovima otoka u rukama odlazi jedrenjakom u potragu za sakritim blagom i doživljuje na putu i na otoku uzbudljive pustolovine. To je nit filma, koji se snimio na divnim otocima Južnog Mora pod vodstvom režisera Fleminga. Već ga prikazuju s velikim uspjehom po evropskim velegradovima, a čini se, da će u skoro vrijeme doći i k nama.

Umjetnost

Peta retrospektivna izložba hrvatske likovne umjetnosti. Prigodom pedesete godišnjice »Strossmayerove Galerije« priređeno je pet izložbi, koje prikazuju sto godina hrvatske likovne umjetnosti. Zadnja (peta) izložba otvorena je 18. svibnja o. g., a nastavlja na prijašnje, o kojima je bilo govora u našem listu. Peta izložba obuhvaća hrvatski impresionizam, a ispunjena je radovima dvojice ranopreminulih umjetnika, koji su udarili nove smjernice u našem likovnom nastojanju. To su Josip Račić (rođen u Zagrebu g. 1885., a umro u Parizu g. 1908.) i Miroslav Kraljević (rođen u Gospiću g. 1885., a umro u Zagrebu g. 1913.) — Račić je rano prekinuo školovanje i krenuo u svijet. Preko Beča ide u München i Berlin i radi kao litografijski radnik. U Münchenu je bio primljen u slikarsku akademiju, gdje je bio đak Herterichov i Habermannov. Čežnja ga je uvijek vukla u Pariz, da na izvoru prouči majstore impresionizma. U Pariz je došao, u njemu se patio, u njemu je i preminuo. Kratko je živio i nije dao mnogo djela, ali ona, koja su nam ostala, dokazuju nesumnjiv njegov talenat. Na izložbi je izloženo deset njegovih ulja, četiri akvarela i šest crteža. Značajan je za njegov rad njegov »Autoportret«, »Gospođa u crnom« i »Gospođa s modrim šeširom«. Njegovu sliku »Majka i dijete« donosimo na zadnjoj stranici omota. — Kraljević je učio u Gospiću, Požegi, Zagrebu i Beču. Slikarstvo je učio privatno i zbog njega je napustio svoj pravni studij. Godine 1906. dolazi u München i ostaje do g. 1911. uglavnom u školi prof. Habermanna. G. 1911. odlazi u Pariz, gdje otvara vlastiti atelier i stvara sliku za slikom. Bolestan se vrati g. 1912. u Zagreb, na Brestovac. Ostavio je oko osamdeset uljenih slika, akvarela i portreta, petnaest bakropisa i drvoreza i 250 crteža. Slikao je u nervozi i brzo, no sve su mu stvari dobro postavljene i koloristički dosljedno izvedene. Na naslovnoj stranici ovoga broja »Obitelji« donosimo njegov autoportret s psom, koji uz »Bonvivanta«, »Gospodina Michela« i »Autoportret s lulom« može da reprezentira jezgru njegova umjetničkog stvaranja. Na zadnjoj strani omota donosimo njegovu sliku djevojčice s bebicom. — Na Račića i Kraljevića nadovezuje se niz umjetnika, koji su radili u isto vrijeme, kad i oni, a koji još i danas stvaraju. Njihovi su radovi izloženi u XII. dvorani Galerije. Zastupani su Babić, Becić, Dobronić, Frangeš-Mihanović, Hegedušić, Kerdić, Konjović, Kršinić, Miše, Motika, Parač, Plančić, Režek, Šeferov, Šeremet, Tartaglia, Uzelac i Valdec. Taj je izbor nepotpun. Zašto na pr. da bude izložen Režek, a ne Vanka? Priređivači su po svoj prilici pretpostavljali, da su suvremeni slikari publici poznati po drugim priredbama i izložbama te da nije nužan kakav savršeni sistem ni potpunost izbora.

Književnost

Spomenica o pedesetoj godišnjici Strossmayerove Galerije. Jugoslavenska Akademija znanosti i umjetnosti izdala je prigodom 50. godišnjice Strossmayerove galerije spomenicu s katalozima retrospektivnih izložbi, koje su u proslavu te pedesete godišnjice bile priređene. Na prvom mjestu dolazi govor predsjednika Akademije dra Franje Račkoga, koji je održan pri svečanom otvorenju Strossmayerove Galerije 9. studenoga 1884., i govor pokrovitelja biskupa J. J. Strossmayera. Pored toga u Spomenici je izneseno predavanje sadašnjeg predsjednika Akademije dra Alberta Bazale »Značenje umjetnosti u životu naroda« i predavanje dra Artura Schneidera »Strossmayer kao sabirač umjetnina«. Oba ta predavanja pročitana su 18. svibnja o. g. na svečanoj sjednici Akademije o 50. godišnjici Strossmayerove Galerije. Kao prilog spomenici nalazi se pet kataloga s retrospektivnih izložbi »Sto godina hrvatske umjetnosti«, a prikazuju 1. Predilirski, ilirski i poilirski period. 2. Počeci realizma (1860. do 1890.). 3. Dekorativni akademizam (1880.—1900.). 4. Zagrebački krug (1890.—1910.). 5. Impresionizam (oko 1910.).

RAD Jugoslavenske Akademije Znanosti i Umjetnosti, knjiga 252. umjetničkog razreda I., u Zagrebu 1935. — U novom ruhu izlazi nova knjiga »Rada« prigodom jubileja Strossmajerove Galerije, a obuhvaća dvije radnje. Dr. Artur Schneider piše o »Strossmayeru i religioznom slikarstvu njemačkih nazarenaca«, a Vladimir Nazor »O hrvatskom jedanaestercu«. Dr Schneider vrlo lijepo iznosi Strossmayerov smisao za umjetnost i njegove veze s umjetnicima onoga doba. Napose je obradio njegove veze sa Johannom Friedrichom Overbeckom, Aleksandrom Maksimilijanom i Ludovikom Seitzom, Gebhardom Flatzom, Edwardom Steinle-om i Leopoldom Kupelwieserom. Radnja je izrađena na temelju bogate literature i korespodencije, koju je vodio đakovački vladika s pojedinim umjetnicima, a koja je priložena djelu. — Vladimir Nazor u svojoj radnji proučava hrvatski jedanaesterac od g. 1838. do g. 1900. Najprije iznosi konstrukciju talijanskog jedanaesterca, zatim različite njegove karakteristike na temelju studija Preradovićevih, Mažuranićevih, Šenoinih, Markovićevih i Begovićevih pjesama. I sam Nazor mnogo je stvari spjevao u jedanaestercu.

Dr Ivan Esih: »TIPOLOGIJA«, strana 36, cijena 10 din, naručuje se kod knjižare Kugli, Zagreb. — Pitanje tipova i karaktera ljudi vrlo je zanimljivo i različiti ga auktori na različite načine prikazuju. Dr Esih u svojoj knjižici daje sistematsku orijentaciju u tom pitanju te prikazuje stanovišta različitih suvremenih umova prema tom problemu. Dilthey, Spranger, Jung, Ferrière i mnogi drugi filozofi, psiholozi i pedagozi iznijeli su u tom pitanju svoje mišljenje. Tipologija je važna u pedagogiji, no i inače će se svatko rado uputiti u tu nauku, koja ima svrhovito praktičko značenje. P.

»OTKUDA GOSPODARSKA KRIZA?« Tako se zove najnovija jeronimska brošura. Napisao ju je jednostavnim pučkim stilom dr Augustin Juretić. Kako obrađuje temu, koja je danas za sve nas aktuelna, sigurno će je rado pročitati svaki čovjek. Cijena joj je samo jedan dinar. Omot joj je dvobrojni. Izdanje Jeronimskog Društva, Zagreb.

Radio

RADIO ZAGREB

Pored uobičajenog programa u narednom tjednu ističemo ove priredbe:

2. VI. U 11 s. Prenos mise iz crkve sv. Marije. Pjeva mješoviti zbor »Branimira« latinsku misu od Grubera. — U 20 s. Prenos duhovnog koncerta iz Stolne crkve u Zagrebu.

3. VI. U 17.15 s. Koncerat na cellu, izvodi M. Ečimović. — U 20 s. Prenos opere iz Narodnog pozorišta u Beogradu.

4. VI. U 19.30 s. Prenos iz Beča Händelova »Judu Makabejca«.

5. VI. U 17.15 s. Dječji sat. — U 20 s. Prenos koncerta zagrebačkih madrigalista iz Hrvatskog Glazbenog Zavoda.

6. VI. U 20 s. Koncertno veče, prenos iz Beograda. — U 22.15 s. Koncerat na gitari, izvodi M. Grakalić.

7. VI. U 18 s. Prenos iz Osijeka: »Dan grada Osijeka«.

8. VI. U 17.15 s. Proslava smrtnog dana Dragutina Domjanića. Domjanićeve pjesme recitira Anka Kernic.

ZA 10 DINARA VAŠE DIJETE KROZ ČITAVU ŠKOLSKU GODINU PRIMA »MALU MLADOST«!

NAŠ DOM

Dobar tek

JELOVNIK ZA OVAJ TJEDAN

Nedjelja. Objed: Ragu juha od kokoši. Kokošje meso s mladim krumpirima i umakom od hrena. Kolač sa jagodima. — Večera: Pašteta od jetara, kruh i čaj.

Ponedjeljak. Objed: Juha od cvjetače. Punjena salata glavatica. Trešnje. — Večera: Drobljenac sa salatom.

Utorak. Objed: Juha od krumpira. Varivo od graška s faširanim odrescima. — Večera: Sir s vrhnjem.

Srijeda. Objed: Juha od zelenja. Pečeni jastučići od sira s pekmezom. — Večera: Šparga s vrhnjem.

Četvrtak. Objed: Juha od špinata. Teleći paprikaš. Jagode. — Večera: Meko kuhana jaja.

Petak. Objed: Juha od vrhnja. Pirjani grašak. Pita s trešnjama. — Večera: Kuhana salata glavatica.

Subota. Objed: Prežgana juha. Šparga sa žemljinim mrvicama. Naduvak od makarona. — Večera: Mladi krumpir sa sirom i salatom.

Ragu-juha od kokoši. Debelu kokoš razreži na komade, te prsa i batkove metni pirjati na masti, a ostale komade kuhaj sa zelenjem. Pirjano meso polagano zalijevaj, pa kad postane mekano, izvadi iz masti, poskidaj sa kosti i nareži na male komade. Iz iste masti načini zapržak, zalij kuhanom juhom, metni u to narezano meso, komadiće kuhane cvjetače, kuhanoga graška i narezane pirjane mrkve. Nareži i kuhana jetra.

Punjena salata glavatica. Izaberi i dobro očisti listove salate glavatice pa ih prepari, prelij hladnom vodom i zatim napuni smjesom od bilo kakva nasjeckanog ili samljevenog mesa pomiješanog sa svijetlim zaprškom, vrhnjem, s nekoliko žumanjaka, soli i biberom. Tako punjenu salatu pirjaj na slanini i podlijevaj juhom. Na blagdane obloži njom pečenu teletinu.

Kuhana salata glavatica. Listove starije salate glavatice očisti, dobro isperi i kuhaj u slanoj vodi (posudu ne pokrivaj, da salata ostane zelena). Zatim je izvadi, prelij hladnom vodom i nasijeci te pirjaj na luku s malo brašna, posoli i malo pobiberi. Možeš dodati i malo žemljinih mrvica ili zaliti mlijekom.

Pašteta od jetara. Pirjaj na masti (ili maslacu) i luku 20 dkg telećih jetara, zatim ih samelji, dodaj im paste od sardelica, malo nasjeckanih kapra, 1 jaje i sok, u kojem su se pirjala, posoli i stavi u posudu na paru, da se zgusne. To je dobra večera.

Kolač sa jagodama. Umijesi na daski 15 dkg brašna, 10 dkg maslaca, 5 dkg vanili šećera i 5 dkg sameljenih badema. Ako se tijesto teško sastavlja, navlaži ga sa malo bjelanka. Razvaljaj u obliku torte, metni u oblik, uz rub zatisni obruč od tijesta, nabodi tijesto vilicom i peci.

Šparga. Špargu očisti, poveži špagom i kuhaj u vreloj slanoj vodi. Kad je kuhana, ocijedi je, metni na zdjelu i prelij mrvicama od žemlje (ili kruha) prepršenim na maslacu. S. A.

Kućanstvo

Od moljaca sačuvat ćete vunene stvari, ako ih umotate u novinski papir. To je i ugodnije i jeftinije, a i sigurnije od naftalina.

Da srebrne stvari ostanu sjajne, upotrijebi vodu od krumpira, koju ugrij, te u njoj isplahni te srebrne stvari. Ostat će dugo sjajne i ne ćeš ih trebati tako često čistiti.

Limun i umivanje. Ne odbacuj iscijeđene limunove, nego ih metni u vodu preko noći. Ujutro se u toj vodi umij. To vrlo dobro i ugodno djeluje na kožu.

Majka i dijete

Smije li dojenče piti vode? Dok se dojenče hrani tekućom hranom, to pitanje nije važno. No ipak mu se katkada daje žličica vode, osobito u kasnijim mjesecima. Od devetog mjeseca treba dojenčetu između pojedinih obroka dati po koju žličicu vode, naročito preko ljeta. Gdje voda nije najzdravija, treba vodu prokuhati, ohladiti pa samo takvu davati dojenčetu.

Kada treba dojenčetu rezati nokte? Smiješan je običaj, da se dojenčetu ne smiju rezati nokti, nego da se moraju odgristi. Prvi put mu treba rezati nokte, kad mu počnu stršiti iznad vrhova prstiju, a to nije kod svakog dojenčeta jednako, pa se ne može točno označiti vrijeme za to prvo rezanje noktiju. Kasnije mu treba rezati nokte svakog tjedna. Važno je, da se nokti obrezuju u lakom luku, a ne okruglo, a uglovi se ne smiju rezati, jer inače nokti rastu u meso pa znadu prouzročiti upale, koje bole.

Dojenčetu ispadaju kose. Često se događa, da dojenčetu na zatiljku ispadne kosa, pa se majke plaše, da je to neki znak rahitisa. Međutim to ispadanje kose nema ništa s rahitisom, nego dolazi kod žive djece, koja ležeći na jastuku neprestano miču glavom. Kad dijete počne sjedjeti, opet mu lijepo naraste kosa. Lj. V.

Ne badava

ali uz nevjerojatno niske cijene postignete u tapetarsko-dekorativnoj radnji

prije G. JURAK sada S. BALOV

Zagreb, Gajeva ulica 22 — Telefon 61-57

Obnova i popravak kauča, otomana, madraca i t. d. kao i sve u tu struku zasijecajuće radove.

Posjetite bez obaveze na kupnju!

DOGAĐAJI

21. Svibnja: Abesinski car traži brzojavno od Društva Naroda, da se ozbiljno zabavi talijansko-abesinskim sporom. — Govori se, da će doći do promjene engleske vlade. — U Portugalu se opaža, da se radi o nekoj uroti protiv sadašnjeg stanja, koje nije po volji razornim elementima, osobito marksistima. — Hitler održao u njemačkom parlamentu dug govor, u kojem je iznio 13 točaka o njemačkom stanovištu u sadašnjoj međunarodnoj situaciji.
22. U Njemačkoj proglašen zakon o općoj vojnoj dužnosti, po kojem obvezatna vojna služba iznosi godinu dana, a Židovi služe samo u ratu. — U cijeloj se evropskoj štampi piše i u svim diplomatskim krugovima raspravlja o Hitlerovu govoru. — U Ženevi napetost radi talijansko-abesinskog spora, koji Eden i Laval nastoje pod svaku cijenu riješiti.
23. U Čehoslovačkoj se raspravlja o novoj vladi. — Talijanski ministar financija izjavljuje, da dosadašnje slanje četa protiv Abesinije stoji Italiju 245 milijuna lira (oko miljardu dinara).
24. MacDonald u audijenciji kod engleskoga kralja, te se govorio o njegovu odstupu radi njegove bolesti očiju: naslijedit će ga Baldwin, vođa konzervativaca. — U Varšavi prestao izlaziti najstariji poljski list »Gazeta Warszawska«, jer je poveden bojkot protiv njega, što jedini nije dao izražaja žalosti nad Pilsudskijevom smrću. — Italija slavi 20. godišnjicu, kako je stupila u svjetski rat.
25. Na zasjedanju Savjeta Lige Naroda postignuto, da su se Italija i Abesinija smirile, pa je bar zasad ratna opasnost nastojanjem Engleske i Francuske uklonjena. Isto tako je završen na opće zadovoljstvo spor između Jugoslavije i Madžarske radi marsejskog atentata.

Stolarija za stilsko i moderno pokućtvo

Franjo Lesnik

Zagreb, Jurišićeva 19 (dvorište)

Preuzimam na izradbu prema vlastitim i predloženim nacrtima.

Primaju se popravci — Posjetite me bez obaveze na kupnju

DOMAĆICE

kupujte potrebitu staklarsku i porculansku robu u staklani

R. PASARIĆ

Ilica 5 ZAGREB Ilica 5

Kauče, otomane, madrace, dekoracije i ostale u tu struku zasjecajuće radove po predloženim i vlastitim nacrtima **preuzima**

Tapetarsko dekorativna radnja

Milan Lipnik

Zagreb, Draškovićeva 4 Tel. 98-95

Stručna posluga Umjerene cijene

Posjetite me bez obaveze na kupnju

Za dobru djecu

PRIČA O KRALJU JANU

Kralj Jan je bio stari majmun. Nije bio onoliko mudar, koliko se mislilo, no ipak je mogao da vlada u Crnoj šumi. Znao se dugačkim svojim rukama uhvatiti grane visokog stabla, zanjihati se i skočiti daleko, daleko... Nitko nije u Crnoj šumi znao skakati kao kralj Jan. Znao je on i trčati — kao malo tko! Znao je čak i na dvije noge ići! I baš zbog te svoje sličnosti s ljudima stekao je poštovanje svih životinja u Crnoj šumi.

Najveći podanik u kraljevstvu kralja Jana bio je slon. A najmanji — mrav. U njegovo je kraljevstvo spadao pas, mačka, miš, bara, štap, i vatra, koja je neprestano gorjela, jer je u nju samo od sebe padalo uvelo lišće sa grana.

Svi vi znate, da se vodom gasi vatra. No to nije bilo tako u kraljevstvu kralja Jana! Kad si lijevao vodu iz njegove bare na oganj, on je sve to jače plamsao i penjao se prema nebu.

»Zašto tvoja voda ne gasi tvoje vatre?« pitali su kralja Jana.

»Zato... jer su oni dobri prijatelji!« odgovorio je kralj.

I baš zbog tog prijateljstva u kraljevstvu kralja Jana mačka nikad nije hvatala miša, pas se igrao s mačkom kao s najmilijom drugaricom, a štap je mirno vršio svoje poslove i nikad nije lupao psa. Isto tako nije sićušnom mravu nikada palo na um, da se uroti proti slonu. Svi su u Crnoj šumi živjeli u skladu i ljubavi, sretni i zadovoljni — sve do onoga kobnog dana, kad je stigao kralju Janu drvosječa čika Mijo s jednom tužbom. Ta tužba čika Mije glasila je ovako:

»Visokorođeni kralju! Na mome odijelu neki podanici tvoga kraljevstva učinili su mnogo rupa! Dok sam ja sjekao drva — neko mi je stotinu rupa učinio na odijelu!«

I eto! Baš je s tim rupama započela nesreća u kraljevstvu kralja Jana!

Drvosječa čika Mijo donese pred kralja svoje odijelo i reče:

»Tražim, da mi Vaše Veličanstvo dade zadovoljštinu!... Ja sam najprije pomislio, da je mišić napravio rupice na mom odijelu. No mišić se opravdao i veli, da je to po svoj prilici učinila mačka. A mačka je tvrdila, da je moje odijelo vidjela u zubima psića... Pas je govorio, da je te rupe sigurno napravio štap. Štap je optuživao vatru, a vatra vodu. Voda se klela i preklinjala, da ona ništa ne zna o tim rupama i da ih je sigurno napravio slon. A slon je svu krivicu bacao na mrava...«

»Kako ćemo doznati krivca?« upita kralj drvosječu čika Mija.

»Neka se svi sakupe na jedno mjesto, pa neka se sami međusobno objašnjavaju,« reče drvosječa čika Mijo.

»Šta? Takova se šta još nikad nije desilo u mome kraljevstvu. Počekajte, molim vas, da se posavjetujem sa svojim prvim ministrom...,« reče kralj i htjede da ode, ali ga drvosječa zaustavi.

»Ne pitajte svoga prvog ministra! On je tako glup, da vam ne će znati dati ni jedan pametan savjet,« reče drvosječa Mijo.

Prvi kraljev ministar bio je čagalj. Do njega je kralj Jan vrlo mnogo držao, pa se rasrdio na riječi drvosječe čika Mije. Zašutio je neko vrijeme i nije ni riječi progovorio na prijedlog drvosječe. Drvosječi dosadilo čekanje, pa sjedne pod stablo, uzme odijelo i počne krpati rupe.

»Ne krpajte rupe!« reče kralj. »Kazat će moji podanici, da uopće nikada nisu ni postojale na vašem odijelu!«

Zatim dostojanstvenim korakom pođe k svom prvom ministru. Čagalj je saslušao sve, što se dogodilo i nešto se razgovarao s kraljem podglas. Zatim kralj kimne glavom, a čagalj skokne, da okupi sve podanike Crne šume... Kroz kratko vrijeme svi se nađoše na jednoj livadici. Poredali su se kao vojnici jedan do drugoga. Najprije je bio sivi mišić, do njega mačka, do mačke pas, do psa štap, do štapa oganj, do ognja bara, do bare slon, a do slona stajao je na tankoj vlati trave sitni mrav, da bi izgledao mnogo viši nego što jest.

»Čika Mijo,« reče kralj Jan, »pokaži nam odijelo«.

Drvosječa podigne odijelo tako, da su svi mogli vidjeti na njemu rupe.

»Ko se od vas usudio, da nešto takva učini?« upita strogo kralj.

»Miš!« reče drvosječa.

»Mačka!« usklikne tankim svojim glasićem miš.

»Pas!« zamijauče mačka.

»Štap!« promrmlja pas, zamaše repom i prijekim okom pogleda na štap, koji je kraj njega stajao.

»Oganj!« zaviče štap i sav se strese od srdžbe i straha.

»Voda!« zašumi oganj.

»Slon!« zagrgolji voda.

»Mrav!« zamumlja slon iz svega glasa, da su svi protrnuli.

UVOD VESELJU

napravit ćete u svakom društvu čašom vina pomiješanom sintetskom mineralnom vodom, koju može svatko da pripremi u tren oka sa »VIR« prašcima. Ovako pripremljena sintetska mineralna voda daje svakom vinu izvanredan okus, oduzima kiselinu, prječi žgaravicu. Pije se sama, pomiješana vinom ili bilo kojim voćnim sokom. ZDRAVA — UKUSNA — JEFTINA za svaku obitelj.

»VIR« prašci dobivaju se svuda. 1 kutija »VIR« prašaka za pripremu 10 litara sint. mineralne vode Din 12.— Poštom pouzećem šalje Laboratorij »Alga« Sušak 4 kutije »VIR« prašaka Din 50.— (franco).

Ne samo za Duhove i ostale blagdane, već i za druge dane služe Vam „TIVAR" odijela, jer su jeftina i pošteno izrađena

Naše cijene odijela za radne dane:

Odijela za radne dane	Din	120 — 160.—
vunena odijela	„	170 — 390.—
dječačka odijela	„	110 — 290.—
hlače	„	75 — 160.—
dječja odijela	„	60 — 130.—
kape	„	10 — 18.—
nepromočivi hubertusi	„	320, 260, 160

TIVAR ODIJELA

»Vaše Veličanstvo vidi,« reče čagalj, »da nitko ne će da prizna krivicu i da ispovjedi svoj grijeh.«

»Najbolje će biti,« reče kralj, »kad ne znamo naći krivca, da se oni sami međusobno kazne... Čika Mijo, optužuješ li još uvijek miša?«

»Da, Veličanstvo!«

»Mačko!« reče kralj. »Zagrizi miša!«

Mačka posluša i zagrize miša što je jače mogla.

»Mišiću! Optužuješ li mačku?«

»Optužujem,« proplače mišić i razveseli se, da će i ona biti kažnjena.

»Dobro! Psu, zagrizi mačku!«

Pas posluša i zagrize mačku.

»Mačko, optužuješ li ti psa?«

»Da, Veličanstvo!« usklikne mačka.

»Dobro! Štapu, udri po psu!«

Štap posluša i udari što je jače mogao. Tada se kralj obrati psu:

»Optužuješ li još štap?«

»Optužujem!«

»Dobro! Ognju! Opali štap!«

Oganj posluša. A štap reče:

»Oganj je svemu kriv!«

»Dobro!« reče kralj. »Neka voda gasi oganj!«

Voda se požuri i doista stade gasiti oganj.

»No, ognju, optužuješ li ti još uvijek vodu?«

»Da, Veličanstvo!«

»Dobro! Slonu, popij vodu!«

Slon stade piti vodu. Po naredbi kralja Jana mrav je zagrizao slona.

»Ah,« reče čagalj, »eto zauvijek je nestalo mira u našem kraljevstvu!«

I rekao je istinu! Jer odonda pa unaprijed mačke ubijaju miševe, psi progone mačke, mravi grizu slonove, oganj gori drva, a voda gasi oganj.

»Lijepu sam glupost napravio!« reče kralj Jan. »Htih sam dati zadovoljštinu drvosječi čika Miji — i napravio sam neslogu i rat u svom kraljevstvu!«

U Crnoj šumi nestalo je prijateljstva, mira i ljubavi. A i kralj Jan je u isto vrijeme izgubio moć da ide na dvije noge i da sliči ljudima. Morao je odsad ići na četiri noge kao i sve druge životinje. No nesamo to: Kralj Crne šume izgubio je čak i svoje ime Jan — i svi ga odonda zovu — majmun.

TETA LELA

ZANIMLJIVO PUTOVANJE U BELGIJU

priređuje Jeronimski Putnički Odbor
od 30. lipnja do 12. srpnja 1935.
NA MEĐUNARODNU IZLOŽBU
Cijena će biti oko 3200 Din
Potanji raspored naknadno
Sve obavijesti daje
UPRAVA „OBITELJI", ZAGREB
TRG KRALJA TOMISLAVA BROJ 21

LY-TAI-FU GOVORI

O POZAJMLJIVANJU NOVACA

Građanin bez novaca sasvim je tragično lice. Ako dolazi u obzir kakva sličnost, onda ga možete slobodno usporediti s invalidom, koji je kod Port-Artura izgubio obadvije noge, lopaticu i komad glave te neveselo gleda u budućnost. Običan građanin dapače nema ni te sreće, da može svoj šešir predložiti velikodušnosti prolaznika. Njegovi bližnji, ukoliko ga sastaju, sastaju ga hitro, bez zalaženja u pojedinosti — u strahu, da građanin ne bi razdražio njihovo milosrđe.

Pred nekoliko dana zapao sam sasvim preko svoje volje u ovakvo tragično stanje. S ponosom mogu da ustvrdim, da obzirom na takva stanja nisam nipošto početnik, iako iskustvo u takvim slučajevima bezobrazno malo pomaže. Moglo bi se dapače reći, da ponavljanje iskustva briše pomalo u našim bližnjima svaki trag povjerenja u svečana obećanja i solidne garancije.

Kod svake ovakve zgode ja običavam da prije intervencije prema vani, raščistim unutrašnju situaciju sa svojom ženom.

»Ly-Tai-Fu,« započinje u tragičnom altu moja žena, »ti si nas posve upropastio. Nisi dostojan da hodaš po kuhinji. Djeca te uopće ne će da gledaju.«

»Tako?« odgovaram ja. »A čime sam vas upropastio, ako smijem znati?«

»Ly-Tai-Fu, zar te nije stid uopće odgovarati? Djevojka je ovaj mjesec pokupila po kući hiljadu i dvije stotine čikova od tvojih cigareta. Popušio si sekine cipele, moju kućnu haljinu i pola Micikine plaće.«

»Na časnu riječ nisam. Da sam ja popušio sekine cipelice, ti bi već davno bila udovica. Kad koža izgara, stvara otrovne plinove!«

»Stidi se, Ly-Tai-Fu! Seki će doskora izviriti palac iz cipelica, a ti hoćeš da budeš duhovit!«

Ja već odavno znam, da moja žena nema smisla za humor. Pokušao sam da se stidim, a kad mi nije uspjelo, otišao sam u grad da pozajmim novaca.

Osjećaj čovjeka, koji ide da posudi novce isti je kao osjećaj ribara, koji baca udicu u dubinu. Riba bi se, istina, mogla uloviti, ali po svoj prilici ne će. Sreo sam svog davnog prijatelja Johna Lobrooka.

»Samo jedan čas, dragi Johne. Bi li bio tako dobar...?«

John uopće ne sluša do kraja. On je uvijek uvjeren, da razumije misao iz pola rečenice.

»Vrlo me veseli, da te vidim, dragi Ly-Tai-Fu. Upravo sam tražio nekoga da mi posudi dvjesto dinara. Dobit ćeš ih prekosutra.«

Ja sam se zaljuljao. Ne znam, kako se u mačevanju zove taj bezobrazni način pariranja, kojim se služi John. Bio bih ga u taj čas najradije diskvalificirao nogom u bubrege. Kao starog prijatelja — samo sam ga uputio na jednu prekogrobnu adresu.

Sreo sam još pedeset prijatelja i znanaca. Svi su me pitali za zdravlje, zaželjeli mi dobar tek ili poslali rukoljub mojoj ženi.

Uvjerio sam se konačno, da mi je privatni kredit sasvim propao. Neki su me prijašnji vjerovnici ozbiljno pitali, jesam li lud. S razočaranjem u duši obratio sam se na javno milosrđe, na našu činovničku zadrugu. Činovnik zadruge nije zbijao šale s mojim zdravljem i tekom. Upitao me je jednostavno:

»Koliko vam treba?«

»Hiljadu dinara.«

»Dobro. Ispunite ovo!«

Ispunio sam nekih pedeset stranica svakovrsnih podataka o sebi i svojim ukućanima. Kad sam svršio, bio sam miran: ako umrem, moći će činovnik da mi napiše životopis.

»Dobro. A sad pokupite potpise!«

Četiri dana sam skupljao potpise jamaca na molbu i mjenicu. I to je vrijedan posao: sto i pedeset mojih prijatelja, sve važnih i uglednih ljudi, dalo mi je svoje autograme.

»Dobro. Sad donesite četiri stotine dinara u gotovu!«

»Kako?«

»Tako. Donesite te novce. Drukčije ne možete dobiti zajam.«

Osam dana sam lovio novce. Na kraju sam založio zimsku garderobu.

Nakon petnaest dana dočekao me je činovnik zadruge radosna lica:

»Radujte se. Molba vam je uslišana.«

»Radujem se,« rekoh, »sasvim se veselo radujem. I moja se žena raduje. I kućni pas... ako tako smijem reći...«

»Izvolite!« reče činovnik i pruži mi dvije stotine i osamnaest dinara.

»Jok!« rekoh. »Krivo ste brojili. Ja sam tražio hiljadu dinara.«

»Pa i dobili ste hiljadu dinara. Šest stotina zadružni udjeli, pedeset dinara vezana štednja, četrdeset dinara slobodna štednja, dvadeset posmrtna članarina, dvadeset i pet rezervni fond, osamdeset kamate za dva mjeseca, četrdeset i dva za režiju, osamnaest biljezi, trideset i četiri dobrovoljni prinos... i još neke sitnice. Ostatak dobivate vi: dvije stotine i osamnaest dinara.«

»Milo mi je,« odgovorih. »Dođite ovamo da vas zagrlim.«

Jučer su me na sreću pustili iz zatvora; inače ne biste imali što da čitate.

Zadružnom činovniku su stavili četiri umjetna zuba. Lijepo mu pristaju. Izgledaju skoro kao pravi.

ŠAH

Problem broj 22

Ch. Mauritius, Luxemburg

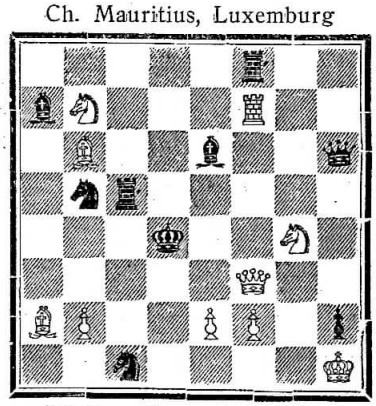

Bijeli matira u dva poteza

MALO ŠALE

Radio - kolač. „Micika, čini mi se, da današnji kolač nije dobro ispečen!"

„To je moguće, milostiva, ja sam na radiu slušala recept, ali bilo je smetnje, pa su mi možda izbjegle važne pojedinosti."

Bratac i seka. „Reci, Ivice, je li tvoja seka već progovorila?"

„Nije! Ali njoj govor nije ni potreban. Dosta je, da se razviče — i sve odmah dobije..."

Poslije ljetovanja. Gospođa poslije nego što je doputovala s ljetovanja, pita službavku, koja je dva dana prije njih stigla kući:

„Jeste li sve našli onako, kako ste ostavili?"

„Jesam — i svijetlo je gorjelo u kupaonici."

Tko je krivac? „Kad sam ponovo izmjerio šljive, koje je moj sinčić kupio kod vas, bilo je pola kilograma manje! Kako je to moguće?"

„Ja to ne mogu protumačiti. Moja je vaga posve točna. Da eventualno odvažemo vašega dečka?"

Iz kazališnog svijeta. Direktor kazališta govori svom prijatelju:

„Htio bi se jednom posve odmoriti i otići nekamo, gdje nikoga ne ću vidjeti ni čuti."

„Pokušaj poći u ložu svoga kazališta..."

Hotelski račun. Gost hotelskom vrataru:

„Je li u ovoj cijeni sobe uračunano i svijetlo?"

„Naravno, uračunano je danje svijetlo; za električno svijetlo morate još nadoplatiti..."

Radio prenos. „Upozoravam te na večerašnji radio prenos automobilske utrke."

„Ja ne ću slušati. Ako utrku ne gledam, isto mi je kao da slušam pripovijest o objedu, mjesto da ga jedem."

Pijanac. Gospodin Brabranić dolazi kasno na večer kući prilično pijan. Žena ga kori i jadikuje:

„Šta će o tebi misliti djeca, kad te vide u takvu stanju?"

Brabranić bijesno viče:

„Ti si svemu kriva! Zašto djeca nisu već u krevetu!"

Kod bolesnog bankara. „Gospodine, vaša je groznica poskočila za čitava dva..."

„To je dosta... Prodajte... prodajte odmah."

Filmski statist. Statist: „Ako padnem u more s ove opasne klisure, šta mislite, kako ću da izađem?"

Filmski operater: „Ništa se vi ne brinite... vi se više ne pojavljujete u filmu."

Londonska magla. Nekog trgovca rano izjutra pozove na telefon njegov namještenik i javi mu:

„Halo, gospodine Braune! Danas ne ću moći da dođem na posao zbog magle."

„Kako zbog magle? Gdje se sada nalazite?"

„To ni sam ne znam! Od sinoć nisam zbog magle ni kuću svoju našao, ma da već čitavu noć lutam po Londonu."

STAKLO, MOZAIK

Specialna radionica crkvenih i umjetnih prozora sa zrcalnim, ornamentalnim i katedralnim staklom u svim bojama, vezani u olovu, mjedi i bakru kao i ecanje bojadisanih stakla izrađuje:

NIKOLA TIŠLJAR

umjetno građevna staklarija

ZAGREB

Firski trg br. 5. (Gornji grad)

Preuzima popravke svih u tu struku zasijecajućih radova!

TORBICE ZA DAME

ženske i muške pojase, aktovke i svu kožnu galanteriju kupujete izravno i jeftinije kod proizvađača

STJEPAN MIHEK

radiona za izradbu torba, kovčega i kožnate galanterije

ZAGREB, ŽERJAVIĆEVA 3 (dvorište)

Telefon iz usluge 20-28

ILICA 128 ILICA 128

Nabavljajte Pokućtvo

kod I. D. Opačić i Sinovi

ILICA 128 u vlastitoj kući telefon 62-39 ILICA 128

Moderni krojački salon

Za dame: svih najmodernijih krojeva kostima, ogrtača itd.

Odio za gospodu: u svim krojevima!

Prvorazredna izvedba:

Krojačka dvorana

Vinko Šepec - Zagreb

Trenkova 6.

PRANJE KOSE

Vrlo je važno za njegu kose, čime se ista pere. Zato valja osobitu pažnju posvetiti izboru sredstva za pranje kose. Kao osobito pouzdan za pranje kose jest **Shampo-kosoper od kopriva.** Cijena dvostrukom obroku t. j. za dva pranja samo D 3. Ako tko unaprijed šalje D 10, dobiva listovnom poštom 3 dvostruka omota po D 3. franko.

Kaptolska ljekarna sv. Mariji osnovana god. 1599. u Opatovini 7.

VLATKO BARTULIĆ, ZAGREB

Dolac kraj Tržnice

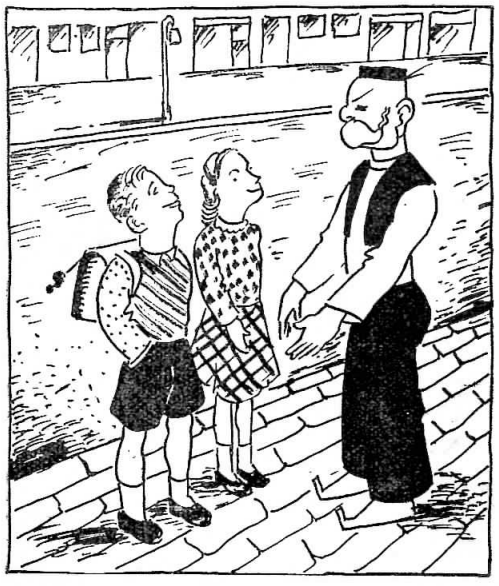

IVICA I MARICA I ČIKA DOBRIJAN

Ivica i Marica
jednog lijepog dana
na cesti su sastali
čiku Dobrijana.

„Ko li, draga dječice,
od vas više voli,
da svagdano polazi
našoj lijepoj školi?"

Naš ih čika Dobrijan
tu na cesti pita;
Ivica odgovara
ko da knjigu čita:

„Marica je vrednija,
to već svatko zna!
Ali kad su praznici,
tad sam prvi — ja!"

Pyramidon sada znatno jeftiniji

BAYER

Postoji samo jedan Pyramidon — i to onaj sa Bayer-ovim križem. Cijena mu je sada snižena za 30%, pa je to najbolja prilika za sve one koji ga ne poznaju, da ga sada iskušaju.

Pyramidon pomaže pouzdano protiv svih boli, migrene i menstruacionih tegoba.

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed. Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček rač. pošt. šted. br. 33.536. „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Zagreb. Deželićeva ul. 2 Omot tiskan u Tiskari Narodne Prosvjete (odgovara Rajmund Sušin, Zagreb, Kuhačeva ul. 2.)

MAJKA I DIJETE — Naslikao Josip Račić

KREVETE željezne, mjedene i ostalo čelično pokućtvo nabavit ćete najsolidnije i najjeftinije kod proizvađača:

FILIP BAUM, ZAGREB

Tel. 83-60 I. Dežmana 1 (Prolaz Tuškanac)

ČISTOĆU LICA I KOŽE

postizava samo onaj, tko upotrebljava jedino pravu

MANDULA POMADU I CREMU

od kojih nestaje svaka nečistoća, lišaj, prištevi, pjege i lice postaje nježno mlađahno. Pomada za suhu, crema za masnu put. Lončić po Din 15 dobiva se samo u

LJEKARNI

BARTULIĆ - ZAGREB, DOLAC

Domaćice!

Posjetite za kućne potrepštine

„Limorad"

Poduzeće za izradbu limarskih, vodovodnih i galanterijskih radova

J. CIGLENEČKI

Zagreb Vlaška 6 Telefon 96-90

Za Svetu Potvrdu

prikladne darove

Satova, lančića, prstenja, naušnica itd.

uz umjerene cijene

jedino kod

JANKO MATKO - ZAGREB

ILICA 45 TELEFON 79-97

Za konac školske godine

nadarite dobre đake knjigama iz

KNJIŽNICE DOBRE DJECE

KAKVU VODU VI PIJETE ?

Svagdje, gdje je voda slaba sastava, pretvrda ili premeka, svaka zdrava, a osobito bolesna osoba morala bi popiti mjesečno nekoliko boca prvorazredne, prirodne mineralne vode

R a d e n s k e,

da uzpostavi ravnotežu minerala i sokova u tijelu.

Dobra voda — pola zdravlja !

Mnoge bolesti dolaze od slabe vode. Osobito po gradovima i većim mjestima.

Jedan sanduk sa 25 boca po 14 dèci 130 Din franko Slatina Radenci. — Tražite cijenik; upute: Kupalište Slatina Radenci, Slovenija.

„MOJA BEBA" — Naslikao Miroslav Kraljević